ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 16.3.2004
COM(2004)178 τελικό

2004/0061 (CNS)
2004/0062 (CNS)
2004/0063 (CNS)

C6-0011-12-13/04

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την υποβολή πρότασης οδηγίας και δύο προτάσεων σύστασης προκειμένου να διευκολυνθεί η εισδοχή υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με ειδική διαδικασία εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη διευκόλυνση της εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη διευκόλυνση της χορήγησης από τα κράτη μέλη ενιαίων θεωρήσεων σύντομης διάρκειας για τους ερευνητές υπηκόους τρίτων χωρών που μετακινούνται για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα

(υποβληθείσες από την Επιτροπή)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την υποβολή πρότασης οδηγίας και δύο προτάσεων σύστασης προκειμένου να διευκολυνθεί η εισδοχή υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα

1. ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

1.1 Ανάπτυξη της έρευνας για να καταστεί η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο

Από την έναρξή του από την Επιτροπή τον Ιανουάριο 2000, ο ευρωπαϊκός χώρος έρευνας[1] αποτελεί τον κεντρικό άξονα της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της έρευνας. Μετά την έγκρισή του από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας τον Μάρτιο 2000, αποτελεί τον πυρήνα του νέου στρατηγικού στόχου τον οποίο όρισε η Ευρωπαϊκή Ένωση για την επόμενη δεκαετία, ο οποίος συνίσταται στο να γίνει η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο. Η υλοποίηση αυτού του στόχου προϋποθέτει συνολική στρατηγική που να στοχεύει στην προετοιμασία της μετάβασης σε μία κοινωνία και μία οικονομία βασισμένες στη γνώση. Ένα από τα πλέον πρόσφορα μέσα για την εφαρμογή της είναι η υποστήριξη που παρέχεται στην κινητικότητα των ερευνητών, όπως τονίστηκε μεταξύ άλλων σε ψήφισμα του Συμβουλίου της 10ης Δεκεμβρίου 2001. Στα συμπεράσματά του της Λισσαβόνας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο «κάλεσε το Συμβούλιο και την Επιτροπή, από κοινού ενδεχομένως με τα κράτη μέλη, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την άρση των εμποδίων στην κινητικότητα των ερευνητών στην Ευρώπη μέχρι το 2002 και την προσέλκυση και τη συγκράτηση ιδιαίτερα ταλαντούχων ερευνητών στην Ευρώπη»[2]. Αυτή η βούληση επιβεβαιώθηκε εκ νέου στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 26ης Νοεμβρίου 2002 με τα οποία καλεί τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, να ενισχύσουν τις δράσεις που αναλαμβάνονται για την περαιτέρω ανάπτυξη του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας κυρίως «διευκολύνοντας ή συνεχίζοντας να διευκολύνουν την είσοδο και διαμονή ερευνητών από τρίτες χώρες». Την ίδια άποψη συμμερίζεται επίσης το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κυρίως σε έκθεση της 9ης Μαΐου 2000[3] και σε ψήφισμα της 18ης Μαΐου[4].

1.2 Προώθηση της κινητικότητας των ερευνητών στην εποχή της παγκοσμιοποίησης

Η κινητικότητα των ερευνητών αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της απόκτησης και μεταφοράς γνώσεων. Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, η οποία στηρίζεται ολοένα και περισσότερο στη γνώση, προσδίδει στη διεθνή διάσταση της επιστήμης

---

1 COM(2000)6 της 18ης Ιανουαρίου 2000.

2 Σημείο 13 των συμπερασμάτων.

3 Έκθεση σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Προς έναν ευρωπαϊκό χώρο έρευνας» (A5-0131).

4 Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18ης Μαΐου 2000 σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Προς έναν ευρωπαϊκό χώρο έρευνας» (A5-0131/2000), σ.40.

μία συνεχώς αυξανόμενη σημασία. Αυτός ο προβληματισμός, ο οποίος τονίστηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Η διεθνής διάσταση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας»[5], αποτελεί εξίσου τον πυρήνα του έκτου προγράμματος πλαισίου δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας[6], και ειδικότερα του ειδικού προγράμματος «Δόμηση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας»[7] το οποίο έδωσε ισχυρή ώθηση στο ζήτημα της κινητικότητας, ενθαρρύνοντας τόσο την κινητικότητα των ευρωπαίων ερευνητών προς άλλα μέρη του κόσμου όσο και την είσοδο και μετακίνηση των ερευνητών τρίτων χωρών στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η νέα διάσταση της έρευνας χαρακτηρίστηκε κυρίως από ουσιαστικό άνοιγμα των δυνατοτήτων που προσφέρονται στους υπηκόους τρίτων χωρών να συμμετέχουν στο έκτο πρόγραμμα πλαίσιο. Το άνοιγμα στους ερευνητές τρίτων χωρών θεωρήθηκε ότι αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο για να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση μελλοντικά ελκυστική ως πόλος έρευνας σε παγκόσμιο επίπεδο.

1.3 Ανάγκη 700 000 ερευνητών μέχρι το 2010

Μέσω της δραστηριότητας «Ανθρώπινοι πόροι και κινητικότητα»[8] του έκτου προγράμματος-πλαισίου έρευνας, η Επιτροπή διέθεσε 1,6 περίπου δισεκατ. ευρώ σε ενέργειες υπέρ της κατάρτισης, της κινητικότητας και της ανάπτυξης της σταδιοδρομίας των ερευνητών. Αυτή η προσέγγιση βασίζεται στη διαπίστωση ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα χρειαστεί μέχρι το 2010 περίπου 700.000 συμπληρωματικούς ερευνητές για να ανταποκριθεί στο στόχο που ορίστηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, να διατεθεί το 3% του ΑΕγχΠ των κρατών μελών σε δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης[9] πριν από τα τέλη της δεκαετίας. Αυτή η ανάγκη πρέπει να καλυφθεί χάρη σε σειρά συγκλινόντων μέτρων όπως η προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού νέων στους επιστημονικούς κλάδους της εκπαίδευσης, η βελτίωση των προοπτικών σταδιοδρομίας των ερευνητών στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η αύξηση των δυνατοτήτων στον τομέα της κατάρτισης και της κινητικότητας. Δεδομένου όμως ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα βρει κατά πάσα πιθανότητα στο εσωτερικό της σημαντικό αριθμό ερευνητών, πρέπει εξίσου να ληφθούν μέτρα για να προσελκύσει ερευνητές από τρίτες χώρες.

1.4 Ένα τριπλό νομικό μέσο

Η παρούσα πρωτοβουλία της Επιτροπής περιλαμβάνει ταυτόχρονα μια πρόταση οδηγίας και δύο προτάσεις σύστασης του Συμβουλίου. Η πρώτη σύσταση επιδιώκει να υποχρεώσει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν τάχιστα ορισμένα πρακτικά μέτρα, δεδομένου ότι η διαδικασία που οδηγεί στην πραγματική εφαρμογή οδηγίας διαρκεί αναγκαστικά πολλά έτη και η θέσπιση της οδηγίας δεν θα παρείχε από μόνη της τη δυνατότητα να υλοποιηθούν εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών οι στόχοι του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που υπενθυμίζονται κάτωθι. Αυτή η σύσταση θα προηγηθεί από ορισμένες απόψεις της μεταφοράς της οδηγίας ζητώντας από τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή μέτρα που βαίνουν προς την κατεύθυνση της οδηγίας και θα διευκολύνουν στη συνέχεια την εφαρμογή της. Εξάλλου, η υποβολή

---

5 COM(2001)346 της 25ης Ιουνίου 2001

6 ΕΕ L 232 της 29.8.2002, σ.1.

7 ΕΕ L 294 της 29.10.2002, σ.44.

8 ΕΕ L 294 της 29.10.2002, σ.50.

9 Ανακοίνωση «Επενδύοντας στην έρευνα: το πρόγραμμα δράσης για την Ευρώπη» της 30ης Απριλίου 2003 (COM(2003)226).

αυτής της σύστασης δικαιολογείται ανεξάρτητα από την οδηγία λόγω του ότι καλύπτει μαζί με την οικογενειακή επανένωση και τη λειτουργική συνεργασία, θέματα τα οποία δεν εξετάζονται στην πρόταση οδηγίας. Μία δεύτερη σύσταση εξετάζει το ειδικότερο ζήτημα των θεωρήσεων σύντομης διαμονής, για να καλύψει τις ιδιαίτερες ανάγκες των ερευνητών που καλούνται στο πλαίσιο των εργασιών τους να παρέμβουν κατά τη διάρκεια διασκέψεων ή συνεδρίων.

1.5 Ανάπτυξη της εταιρικής σχέση με τις τρίτες χώρες

Η εισδοχή στο εσωτερικό της μεγαλύτερου αριθμού ερευνητών από τρίτες χώρες θα αποβεί επωφελής για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα επιτρέψει κυρίως να πολλαπλασιαστούν τα επιστημονικά δίκτυα συνεργασίας και εταιρικής σχέσης σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτή η βούληση να προωθηθεί η εισδοχή και η κινητικότητα των ερευνητών πρέπει εξάλλου να λάβει υπόψη την ανάγκη να ληφθούν συνοδευτικά μέτρα για να αποφευχθεί η ανάπτυξη νέων μορφών διαρροής επιστημόνων από λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες. Πέραν των μέτρων που αφορούν την πολιτική θεωρήσεων σύντομης διαμονής, τα οποία προβλέπονται στη σύσταση για να ευνοήσουν τη διεθνή κινητικότητα των ερευνητών και της πρόσκλησης που απευθύνεται στα κράτη μέλη να φροντίσουν για τη συνοχή μεταξύ αφενός των ενεργειών τους που αποβλέπουν στην προώθηση της εργασίας και της διαμονής των ερευνητών τρίτων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και αφετέρου της καταπολέμησης της μετανάστευσης επιστημονικού δυναμικού από αναδυόμενες ή αναπτυσσόμενες χώρες, πρέπει να μελετηθούν και άλλα μέτρα στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης με τις χώρες καταγωγής, η οποία συγκαταλέγεται σύμφωνα με τα συμπεράσματα της διάσκεψης κορυφής του Τάμπερε μεταξύ των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εγκαθίδρυση συνολικής πολιτικής μετανάστευσης. Η Κοινότητα έχει ήδη αποφασίσει στο έκτο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας να χρηματοδοτήσει μηχανισμούς επανένταξης ερευνητών στη χώρα καταγωγής τους, όταν προέρχονται από αναπτυσσόμενες ή σε μεταβατικό στάδιο χώρες[10] και θα μελετήσει τη δυνατότητα να θεσπιστούν άλλα μέτρα που να ευνοούν την ανάπτυξη «επιστημονικής διασποράς» που να συγκεντρώνει τους εκπατρισθέντες ερευνητές που εργάζονται για την ανάπτυξη της χώρας καταγωγής τους στους επιστημονικούς και τεχνικούς τομείς και στους τομείς της ανώτερης εκπαίδευσης. Ο προβληματισμός σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα εξελίχθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Για την ενσωμάτωση των θεμάτων της μετανάστευσης στις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις τρίτες χώρες» της 3ης Δεκεμβρίου 2002[11] βάσει της οποίας το Συμβούλιο θέσπισε στις 19 Μαΐου 2003 συμπεράσματα για το ζήτημα της μετανάστευσης και της ανάπτυξης ζητώντας από την Επιτροπή να υποβάλει μέχρι τα τέλη του 2004 έκθεση και συγκεκριμένες προτάσεις.

2. ΓΕΝΕΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

2.1. Προτάσεις σύμφωνα με την ευρωπαϊκή πολιτική έρευνας

Το ζήτημα μεγαλύτερου ανοίγματος των προγραμμάτων έρευνας στους υπηκόους τρίτων χωρών εξετάστηκε ήδη από την έναρξη του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας.

---

10 Δράσεις Marie Curie « Ανθρώπινοι πόροι και κινητικότητα ».

11 COM(2002)703.

Μετά την εντολή που δόθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας, η Επιτροπή συγκρότησε κατά τη διάρκεια του 2000 ομάδα εμπειρογνωμόνων υψηλού επιπέδου στην οποία ανέθεσε να προσδιορίσει τα εμπόδια που τίθενται όσον αφορά την κινητικότητα των ερευνητών και να διατυπώσει προτάσεις για την εξάλειψή τους. Με βάση την έκθεση της ομάδας που υπεβλήθη στις 4 Απριλίου 2001[12], η Επιτροπή θέσπισε στις 20 Ιουνίου 2001 μία ανακοίνωση προτείνοντας «μία στρατηγική κινητικότητας για τον ευρωπαϊκό χώρο έρευνας»[13] στην οποία διατυπώνει σειρά συγκεκριμένων προτάσεων, ορισμένες εκ των οποίων αφορούν νομικά και κανονιστικά θέματα και κυρίως την ιδέα να δημιουργηθεί ένας ειδικός τίτλος διαμονής για τους ερευνητές τρίτων χωρών. Η εφαρμογή αυτής της ανακοίνωσης επέτρεψε να αναπτυχθεί στενή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των Υπουργείων Δικαιοσύνης ή Εσωτερικών των κρατών μελών. Στη βάση των απαντήσεων σε ερωτηματολόγιο που απευθύνθηκε στα κράτη μέλη και στις υποψήφιες χώρες, οι οποίες κατέδειξαν ότι εννέα κράτη μέλη από τα δεκαπέντε είχαν θεσπίσει μέτρα για να διευκολύνουν την εισδοχή ερευνητών τρίτων χωρών, αλλά μόνον δύο εξ αυτών είχαν θεσπίσει ειδική διαδικασία εισδοχής, διεξήχθησαν από την Επιτροπή συμπληρωματικές διερευνητικές αποστολές σε ορισμένα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια του έτους 2003. Αυτά τα διαβήματα επέτρεψαν στην Επιτροπή να προτείνει σειρά πολιτικών επιλογών που κατέληξαν στις παρούσες προτάσεις οδηγίας και συστάσεων αφού συζητήθηκαν με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών.

2.2. Προτάσεις που συμπληρώνουν τα νομικά μέσα της ευρωπαϊκής πολιτικής μετανάστευσης

Στην ανακοίνωσή της για μία «Κοινοτική πολιτική μετανάστευσης» της 22ας Νοεμβρίου 2000[14], η Επιτροπή τάχθηκε με σαφήνεια υπέρ ενός ελεγχόμενου εκ νέου ανοίγματος των δίαυλων νόμιμης μετανάστευσης σε συνάρτηση με διάφορες παραμέτρους και σύμφωνα με τις κατηγορίες των συγκεκριμένων μεταναστών. Μεταξύ αυτών των παραμέτρων συμπεριλαμβάνονται οι ανάγκες των κρατών μελών. Αυτή η οπτική αποδεικνύεται ιδιαίτερα προσαρμοσμένη στην περίπτωση των ερευνητών, οι οποίοι αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία υψηλά ειδικευμένων μεταναστών τους οποίους χρειάζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και από τους οποίους μπορεί να αντλήσει μεγάλο όφελος. Οι ερευνητές συμπεριλαμβάνονται μεταξύ των ατόμων που καλούνται, λόγω επαγγελματικών αναγκών, να μετακινούνται συχνά και να εγκαθίστανται για περιόδους λίγο ή πολύ σύντομες σε πολλά διαφορετικά κράτη κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους και κατά συνέπεια θα επωφεληθούν γενικά από την πρόοδο της ευρωπαϊκής πολιτικής μετανάστευσης. Το αυτό ισχύει για την ενιαία θεώρηση σύντομης διαμονής - η οποία τους επιτρέπει να μετακινούνται ελεύθερα στο χώρο του Σένγκεν για μέγιστη περίοδο τριών μηνών - καθώς και για το δικαίωμα διαμονής στα άλλα κράτη μέλη, το οποίο η οδηγία σχετικά με το καθεστώς των μακροχρόνιων κατοίκων αναγνωρίζει υπό ορισμένες προϋποθέσεις στους υπηκόους τρίτων χωρών μετά από πέντε έτη νόμιμης διαμονής[15].

---

12 http://europa.eu.int/comm/research/fp5/pdf/finalreportmobilityhleg.pdf

13 COM(2001)331.

14 COM(2000)757.

15 Βλέπε το κεφάλαιο III, σχετικά με τη διαμονή στα άλλα κράτη μέλη, της οδηγίας για το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών που είναι μακροχρόνιοι κάτοικοι. Θεσπίστηκε από το Συμβούλιο στις 25 Νοεμβρίου 2003 (ΕΕ L 16 της 23.1.2004, σ.44).

Η ανάγκη ειδικών κοινοτικών κανόνων για την εισδοχή και την κινητικότητα των ερευνητών τρίτων χωρών γίνεται εντούτοις αισθητή για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά την έρευνα. Η πρόταση οδηγίας για τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς μισθωτής απασχόλησης ή άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας προέβλεψε εξάλλου ρητά τη θέσπιση ειδικών κοινοτικών διατάξεων για τους ερευνητές[16]. Η δυνατότητα που προσφέρεται στους ερευνητές τρίτων χωρών που γίνονται δεκτοί στην Ευρωπαϊκή Ένωση να επανενωθούν με τα μέλη της οικογενείας τους αποτελεί ουσιαστική όψη της προβληματικής της κινητικότητας. Δεδομένου ότι η οικογενειακή επανένωση των υπηκόων τρίτων χωρών αποτέλεσε πρόσφατα το αντικείμενο οδηγίας που θεσπίστηκε από το Συμβούλιο στις 22 Σεπτεμβρίου 2003[17], αυτό το ζήτημα δεν εξετάστηκε στην πρόταση οδηγίας αλλά στην πρώτη πρόταση σύστασης. Η παρούσα πρωτοβουλία συμπληρώνει την πρόταση οδηγίας σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς σπουδών, επαγγελματικής κατάρτισης ή εθελοντισμού[18], η οποία καλύπτει τα άτομα που εγγράφονται ως φοιτητές σε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να συντάξουν διδακτορική εργασία. Αυτοί που πραγματοποιούν διδακτορικές σπουδές οι οποίοι αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία ερευνητών εξαιρούνται κατά συνέπεια από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας πρότασης, εκτός εάν αποτελούν μέρος του ερευνητικού προσωπικού του οργανισμού υποδοχής τους υπό άλλη ιδιότητα (για παράδειγμα εάν επωφελούνται σύμβασης εργασίας για να πραγματοποιήσουν τη διδακτορική τους εργασία). Το σύνολο των ερευνητών τρίτων χωρών που μπορούν να γίνουν δεκτοί στην Ευρωπαϊκή Ένωση καλύπτεται τοιουτοτρόπως από νομοθετικές πρωτοβουλίες, όπως δεσμεύθηκε η Επιτροπή μετά τις τροπολογίες που προτάθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τους μη αμειβόμενους ερευνητές[19] στο νομοθετικό ψήφισμα της 3ης Ιουνίου 2003 για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς σπουδών, επαγγελματικής κατάρτισης ή εθελοντισμού[20].

---

16 COM(2001)386 (ΕΕ C 332 της 27.11.2001, σ.248).

17 Οδηγία 2003/86 της 22ας Σεπτεμβρίου 2003 σχετικά με το δικαίωμα στην οικογενειακή επανένωση (ΕΕ L 251 της 3.10.2003, σ.12).

18 COM(2002)548 (ΕΕ C 45 της 25ης Φεβρουαρίου 2003, σ. 18).

19 Ένα μη αμειβόμενος ερευνητής θα υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας στο βαθμό που διαθέτει επαρκείς πόρους για να καλύψει τις ανάγκες του και τα έξοδα επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β). Το αυτό ισχύει κυρίως για τους φοιτητές που είναι εγγεγραμμένοι σε διδακτορικές σπουδές σε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας καταγωγής τους οι οποίοι έρχονται για να πραγματοποιήσουν μέρος των ερευνών τους σχετικά με τη διδακτορική εργασία τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

20 ΕΚ 332.951, σ. 46.

Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με ειδική διαδικασία εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

Με σκοπό να θεσπιστεί μία ειδική διαδικασία εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας, η πρόταση οδηγίας στηρίζεται στα ακόλουθα στοιχεία:

1.1. Ο κεντρικός ρόλος των ερευνητικών οργανισμών

Όπως συμβαίνει σε ορισμένα κράτη μέλη, προτείνεται να τεθεί σε εφαρμογή ένας μηχανισμός εισδοχής ειδικά για τους ερευνητές τρίτων χωρών, του οποίου η ιδιαιτερότητα συνίσταται στο ότι αναθέτει σε προηγούμενα εγκεκριμένους ερευνητικούς οργανισμούς ρόλο στη διαδικασία που καταλήγει στην έκδοση του τίτλου διαμονής. Στόχος είναι να διευκολυνθεί η εισδοχή και η κινητικότητα των ερευνητών απλουστεύοντας το καθήκον των αρχών των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για τη μετανάστευση να επαληθεύουν το κατά πόσον το ερευνητικό σχέδιο είναι αξιόπιστο, ιδιαίτερα όσον αφορά τις προϋποθέσεις οικονομικού χαρακτήρα, και το κατά πόσον το συγκεκριμένο άτομο διαθέτει τα απαραίτητα προσόντα για να το εκτελέσει επιτυχώς. Αυτό το καθήκον ανατίθεται στους ερευνητικούς οργανισμούς, οι οποίοι θα διαδραματίζουν κατ' αυτόν τον τρόπο ουσιαστικό ρόλο στη διαδικασία εισδοχής υπογράφοντας με το συγκεκριμένο υπήκοο τρίτης χώρας σύμβαση υποδοχής η οποία εξασφαλίζει ταυτόχρονα την ικανότητά του να διεξαγάγει επιτυχώς τις προβλεπόμενες έρευνες και τις προϋποθέσεις, ιδιαίτερα οικονομικού χαρακτήρα, υπό τις οποίες αυτές θα διεξαχθούν. Ο μηχανισμός της σύμβασης υποδοχής υπενθυμίζει την ταχεία διαδικασία χορήγησης αδειών διαμονής την οποία έχει ήδη προτείνει η Επιτροπή για τους φοιτητές και τις ανταλλαγές μαθητών[21]·είναι εντούτοις ουσιαστικά διαφορετικός, επειδή αποτελεί στην πραγματικότητα το σημείο έναρξης της διαδικασίας εισδοχής. Όπως ορίζει η ονομασία του, πρόκειται για νομική πράξη συμβατικού χαρακτήρα με την οποία, από τη μία πλευρά, ο οργανισμός αναλαμβάνει την υποχρέωση να υποδεχθεί τον ερευνητή και, από την άλλη πλευρά, αυτός ο τελευταίος αναλαμβάνει τη δέσμευση να ολοκληρώσει το σχέδιο έρευνας, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις και υπό την επιφύλαξη της έκδοσης του τίτλου διαμονής από τις αρμόδιες για τη μετανάστευση αρχές. Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν καθορίζει το νομικό καθεστώς του ερευνητή σε σχέση με τον οργανισμό υποδοχής, το οποίο θα ρυθμίζεται από άλλη νομική πράξη, η οποία θα είναι, ανάλογα με την περίπτωση, σύμβαση απασχόλησης, σύμβαση χορήγησης υποτροφίας, κλπ.

---

[21] Βλέπε το άρθρο 21 της πρότασης οδηγίας για τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επαγγελματικής κατάρτισης ή του εθελοντισμού (COM(2002)548 της 7ης Οκτωβρίου 2002, ΕΕ C 45 της 25ης Φεβρουαρίου 2003, σ. 40).

1.2. Η κατανομή ρόλων μεταξύ των ερευνητικών οργανισμών και των κρατών μελών

Η προβλεπόμενη διαδικασία εισδοχής διαφυλάσσει τις αρμοδιότητες των αρχών μετανάστευσης των κρατών μελών, των οποίων η παρέμβαση παραμένει απαραίτητη για την εισδοχή ερευνητή. Πρέπει κατά συνέπεια να προσδιοριστεί με σαφήνεια ο αντίστοιχος ρόλος του ερευνητικού οργανισμού υποδοχής και της αρμόδιας αρχής των κρατών μελών. Ο ερευνητικός οργανισμός θα υποχρεώνεται να ελέγχει τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την υπογραφή σύμβασης υποδοχής: ύπαρξη σχεδίου έρευνας που καλύπτει τις απαιτήσεις του άρθρου 5 και γίνεται δεκτό από τον οργανισμό υποδοχής, κατοχή εκ μέρους του ερευνητή επαρκών πόρων και ασφάλισης ασθένειας κατά τη διάρκεια της διαμονής του καθώς και έκδοση από τον ερευνητικό οργανισμό βεβαίωσης κάλυψης των εξόδων διαμονής, περίθαλψης και επιστροφής του ερευνητή. Τα κράτη μέλη θα ελέγχουν την ταυτότητα του υπηκόου τρίτης χώρας και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα καθώς και την απουσία απειλής για τη δημόσια τάξη, ασφάλεια και υγεία. Αυτές οι απειλές δεν αφορούν μόνο το πρόσωπο του υπηκόου τρίτης χώρας, αλλά εξίσου το αντικείμενο των ερευνών τις οποίες προτίθεται να αναλάβει, εφόσον πρόκειται για παράδειγμα για εργασίες που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ευαίσθητες από στρατιωτική άποψη και για το λόγο αυτό να θεωρηθούν ότι αποτελούν απειλή για τη δημόσια ασφάλεια. Τα κράτη μέλη θα ελέγχουν επίσης την υπογραφή σύμβασης υποδοχής που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 5 παράγραφος 2 καθώς και τη δέσμευση ανάληψης του ερευνητή από τον οργανισμό υποδοχής. Τα κράτη μέλη έχουν την εξουσία να ελέγχουν το κατά πόσον η σύμβαση υποδοχής έχει υπογραφεί από τον ερευνητικό οργανισμό τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5, κυρίως όσον αφορά τους οικονομικούς πόρους και την ασφάλιση ασθένειας του ερευνητή. Δεδομένου ότι ο επιδιωκόμενος στόχος είναι η απλούστευση της διαδικασίας, αυτός ο διπλός έλεγχος των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5 θα πρέπει να ασκείται από τα κράτη μέλη μόνο σε εξαιρετικές ή προβληματικές περιπτώσεις. Η διαδικασία εισδοχής βασίζεται πράγματι στις σχέσεις εμπιστοσύνης που πρέπει να δημιουργηθούν μεταξύ των κρατών μελών και των ερευνητικών οργανισμών.

1.3. Η υπευθυνοποίηση των ερευνητικών οργανισμών

Οι ερευνητικοί οργανισμοί που είναι εξουσιοδοτημένοι να χρησιμοποιούν την ειδική διαδικασία εισδοχής έχουν καθοριστεί σε μεγάλο βαθμό σε συνάρτηση με τις ανάγκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της έρευνας. Δεδομένου ότι η προσπάθεια που πρέπει να καταβληθεί για να επιτευχθεί ο στόχος να επενδύεται το 3% του ΑΕγχΠ στην έρευνα αφορά σε μεγάλο βαθμό τον ιδιωτικό τομέα[22], είναι απαραίτητο να συμπεριληφθεί εξίσου ο τομέας αυτός. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ως ερευνητικός οργανισμός δυνάμει της παρούσας πρότασης οδηγίας νοείται κάθε είδος ιδρύματος ή επιχείρησης, ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου, που πραγματοποιεί έρευνα όπως πανεπιστήμιο, εργαστήριο, ερευνητικό κέντρο, ίδρυμα, επιχείρηση, διεθνής ή μη κυβερνητικός οργανισμός, κλπ. Τα προνόμια που απονέμονται στους ερευνητικούς οργανισμούς και η συνεργασία την οποία προσφέρουν στις αρχές μετανάστευσης δικαιολογούν τη λήψη μέτρων για να κατοχυρωθεί η αξιοπιστία τους καθώς και για να υπευθυνοποιηθούν κατά την εκτέλεση της αποστολής τους.

---

[22] Ανακοίνωση της Επιτροπής «Περισσότερη έρευνα για την Ευρώπη, στόχος 3% του Α.Εγχ.Π.» (COM(2002)499) και έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής προς στήριξη αυτής της ανακοίνωσης (SEC(2002)929) της 11ης Σεπτεμβρίου 2002.

Σχετικά με το θέμα, η οδηγία προβλέπει κατ' αρχάς ότι οι οργανισμοί θα πρέπει να υπόκεινται σε έγκριση πριν να μπορούν να κάνουν χρήση της ειδικής διαδικασίας. Προβλέπονται διαφορετικές λεπτομέρειες έγκρισης ανάλογα με το κατά πόσον η αποστολή τους συνίσταται στη διεξαγωγή ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά κύριο ή συμπληρωματικό λόγο και προβλέπεται συμπληρωματική αξίωση στην περίπτωση των ιδιωτικών επιχειρήσεων για να περιοριστούν οι κίνδυνοι καταστρατήγησης της διαδικασίας. Η οδηγία προβλέπει στη συνέχεια ότι σε αντάλλαγμα των προνομίων που του απονέμονται, ο ερευνητικός οργανισμός είναι οικονομικά υπεύθυνος για τα έξοδα διαμονής, περίθαλψης και επιστροφής του ερευνητή σε περίπτωση που αυτός θα επιβάρυνε το κράτος υποδοχής ή θα συνέχιζε να διαμένει παράνομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά τη λήξη του τίτλου διαμονής. Η οδηγία προβλέπει τέλος ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αρνούνται την ανανέωση ή να ανακαλούν την έγκριση ερευνητικού οργανισμού ο οποίος δεν ανταποκρίνεται πλέον στις απαιτούμενες προς το σκοπό αυτό προϋποθέσεις ή ο οποίος έχει υπογράψει ερευνητικές συμβάσεις με άτομα που δεν ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις εισδοχής, έχουν καταχραστεί του καθεστώτος του ερευνητή για να εργασθούν για άλλους σκοπούς εκτός του ερευνητικού τους σχεδίου ή έχουν συνεχίσει να διαμένουν παράνομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά τη λήξη του τίτλου διαμονής.

1.4. Ευρύτερο περιεχόμενο της έννοιας του ερευνητή με βάση τις ανάγκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δεδομένου ότι θα υπάρξει μεγάλη έλλειψη ερευνητών στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά τα προσεχή έτη, δεν κρίθηκε ενδεδειγμένο να περιοριστεί η διαδικασία στα άτομα που έχουν ήδη την ιδιότητα του ερευνητή στη χώρα καταγωγής. Δόθηκε κυρίως βάρος στο αντικείμενο της εισδοχής, το οποίο είναι η ολοκλήρωση ερευνητικού σχεδίου, γεγονός που θα επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να υποδεχθεί προσωρινά ως ερευνητές επαγγελματίες ή εμπειρογνώμονες υψηλού επιπέδου, οι οποίοι όμως δεν ασκούν αναγκαστικά το επάγγελμα του ερευνητή στη χώρα καταγωγής, ή νέους πτυχιούχους τους οποίους χρειάζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα στις θετικές επιστήμες. Τα προσόντα των ατόμων των οποίων ζητείται η εισδοχή, καθώς και το επιστημονικό ενδιαφέρον των προβλεπόμενων ερευνών θα αξιολογούνται κατ' αρχήν αποκλειστικά από τους ερευνητικούς οργανισμούς τηρουμένων των ελάχιστων αξιώσεων που ορίζονται σε σχέση με το θέμα αυτό από την οδηγία, που είναι η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου[23] και η υποβολή σχεδίου που να προσδιορίζει το αντικείμενο των ερευνών, τη διάρκειά τους και τη χρηματοδότησή τους. Η οδηγία προβλέπει ότι το πεδίο εφαρμογής της μπορεί να επεκταθεί σε άτομα που μπορούν να γίνουν δεκτά για να διδάξουν σε ανώτερο εκπαιδευτικό ίδρυμα για να διευκολύνει τις πρακτικές των συγκεκριμένων κρατών μελών.

1.5. Τίτλος διαμονής ανεξάρτητος από το καθεστώς του ερευνητή

Πέραν της ταχύτητας της διαδικασίας εισδοχής, ένα από τα άλλα μεγάλα προτερήματα που εξασφαλίζει η παρούσα οδηγία για τους ερευνητές τρίτων χωρών και τους ερευνητικούς οργανισμούς είναι η απλούστευση των όρων υπό τους οποίους μπορούν να γίνουν δεκτοί ως μετανάστες. Η Επιτροπή είχε διαπιστώσει το 1996 στο Πράσινο Βιβλίο της «εκπαίδευση - κατάρτιση - έρευνα, τα εμπόδια στη διακρατική κινητικότητα» ότι μία από τις δυσκολίες στις οποίες προσκρούουν οι

---

[23] Δηλαδή «maîtrise» κατά την έννοια που χρησιμοποιείται αυτός ο όρος στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολώνιας σχετικά με την εναρμόνιση των σπουδών στην Ευρώπη.

ερευνητές έγκειται στην ποικιλομορφία των καθεστώτων που μπορούν να τους επιβληθούν (μισθωτοί, ανεξάρτητοι εργαζόμενοι, φοιτητές, υπότροφοι, κλπ.)[24]. Παρά το γεγονός ότι η παρούσα οδηγία δεν θέτει τέλος σε αυτήν την ποικιλομορφία όσον αφορά το κοινωνικό ή φορολογικό καθεστώς των ερευνητών στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, θα ομογενοποιήσει αντίθετα το καθεστώς τους από την άποψη του δικαίου των αλλοδαπών. Προτείνεται πράγματι να δημιουργηθεί μία οδός εισδοχής αποκλειστικά για τους ερευνητές χάρη στην οποία οι υπήκοοι τρίτων χωρών θα μπορούν να γίνονται δεκτοί ανεξάρτητα από το χαρακτήρα της νομικής σχέσης (σύμβαση εργασίας, υποτροφία,…)[25] που τους συνδέει με τον ερευνητικό οργανισμό που τους υποδέχεται. Οι ερευνητές που θα γίνονται δεκτοί στη βάση σύμβασης εργασίας δεν θα πρέπει πλέον να λαμβάνουν άδεια εργασίας στα κράτη μέλη που συνεχίζουν να την απαιτούν στην περίπτωσή τους ενώ η κατάσταση της αγοράς δεν το δικαιολογεί πλέον για τον τομέα της έρευνας. Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε μορφή ποσοστώσεων που ορίζεται από τα κράτη μέλη με στόχο να περιοριστεί ο αριθμός των ερευνητών που μπορούν να γίνουν δεκτοί στη βάση της παρούσας οδηγίας δεν είναι συμβιβάσιμη με την οδηγία. Πρέπει ακόμα να τονιστεί ότι οι παραδοσιακές οδοί εισδοχής των ερευνητών (μισθωτός ή ανεξάρτητος εργαζόμενος, φοιτητής, ασκούμενος, υπότροφος, κλπ.) θα συνεχίσουν να υπάρχουν παράλληλα με την νέα ειδική διαδικασία εισδοχής και θα μπορούν να χρησιμοποιούνται από τους ερευνητικούς οργανισμούς ή τους υπηκόους τρίτων χωρών που δεν ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις της παρούσας οδηγίας.

1.6. Η κινητικότητα των ερευνητών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Πρέπει να προωθηθεί η κινητικότητα για να δοθεί η δυνατότητα στους υπηκόους τρίτων χωρών να πραγματοποιούν ερευνητικό σχέδιο σε πολλά κράτη μέλη χωρίς να προσκρούουν σε δυσκολίες εισδοχής. Η οδηγία προβλέπει αφενός ότι ο ερευνητής μπορεί, υπό την κάλυψη του τίτλου διαμονής και διαβατηρίου ή ταξιδιωτικού εγγράφου, να συνεχίζει κατά τη διάρκεια ισχύος του τίτλου διαμονής τις δραστηριότητες που έχουν σχέση με το ερευνητικό του σχέδιο σε ένα δεύτερο κράτος μέλος, υπό την επιφύλαξη της δημόσιας τάξης, ασφάλειας ή υγείας. Από την άλλη, εφόσον επιθυμεί να μεταβεί σε ένα δεύτερο κράτος μέλος στο πλαίσιο ενός άλλου ερευνητικού σχεδίου, η οδηγία περιλαμβάνει διάταξη με σκοπό να εξασφαλίσει ότι ο ερευνητής δεν θα είναι υποχρεωμένος, όπως συμβαίνει τώρα ενδεχομένως, να επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του για να υποβάλλει αίτηση με σκοπό να παρατείνει τη διαμονή του σε κάποιο άλλο κράτος μέλος. Η απλουστευμένη διαδικασία εισδοχής που προβλέπεται από την παρούσα οδηγία μπορεί άνετα να ξεκινήσει εκ νέου στο κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου ο ερευνητής επιθυμεί να παρατείνει τις έρευνές του, μέσω της υπογραφής μίας νέας σύμβασης υποδοχής· τα κράτη μέλη θα έχουν λογικά σε αυτές τις περιπτώσεις την τάση να ελαφρύνουν τον έλεγχό τους λόγω του ότι κάποιο άλλο από τα κράτη μέλη έχει ήδη πραγματοποιήσει προηγούμενο έλεγχο. Η ειδική διαδικασία που τίθεται σε εφαρμογή με την παρούσα οδηγία θα μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται για τους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν ήδη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνιων κατοίκων. Αυτοί οι τελευταίοι δεν αποκλείσθηκαν από το πεδίο εφαρμογής επειδή οι προϋποθέσεις που προβλέπονται

---

[24] COM(1996)462 της 2ας Οκτωβρίου 1996, σ.11.

[25] Εξαιρουμένου εντούτοις του καθεστώτος του σπουδαστή διδακτορικού επιπέδου που δεν υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

από την οδηγία για το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών που είναι μακροχρόνιοι κάτοικοι[26], η οποία χορηγεί δικαίωμα διαμονής στα άλλα κράτη μέλη, είναι λιγότερο ευνοϊκές από αυτές που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία.

1.7. Απλουστευμένη και ταχεία διαδικασία

Η πρόταση επιτρέπει την επιτόπου υποβολή αίτησης για τη χορήγηση τίτλου διαμονής, ενώ ο υπήκοος της τρίτης χώρας ευρίσκεται ήδη στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής, στο βαθμό που αυτός ευρίσκεται εκεί νομίμως. Αυτή η δυνατότητα θα προσφέρει την απαραίτητη ευελιξία στη διαδικασία εισδοχής επιτρέποντας στους ερευνητές να μεταβούν από σύντομη σε μακρά διαμονή. Η πρόταση αναθέτει στα κράτη μέλη τη φροντίδα να ρυθμίσουν το κατά πόσον η αίτηση άδειας διαμονής θα υποβάλλεται από τον ερευνητή ή τον ερευνητικό οργανισμό· αυτή η τελευταία δυνατότητα προβλέπεται λόγω του ρόλου που του ανατίθεται στη διαδικασία εισδοχής, γνωρίζοντας ότι ο τίτλος διαμονής θα χορηγείται πάντα στον συγκεκριμένο υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος θα πρέπει προς το σκοπό αυτό να παρουσιάζεται αυτοπροσώπως ενώπιον της αρμόδιας αρχής. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εκδίδουν τον τίτλο διαμονής εντός τριάντα ημερών από την υποβολή της αίτησης. Αυτή η προθεσμία, η οποία είναι συντομότερη από την προβλεπόμενη από άλλες οδηγίες, είναι δικαιολογημένη αφενός από το γεγονός ότι οι διαδικασίες εισδοχής πρέπει να είναι ιδιαίτερα σύντομες στην περίπτωση των ερευνητών για να παραμείνουν ελκυστικές και από την άλλη επειδή το καθήκον ελέγχου που ανατίθεται στα κράτη μέλη είναι απλουστευμένο με τη συνεργασία που εξασφαλίζεται με τους ερευνητικούς οργανισμούς.

Τέλος, με σκοπό να προωθηθούν στις τρίτες χώρες οι δυνατότητες έρευνας που προσφέρονται στην Ευρώπη, ζητείται από τα κράτη μέλη να καταβάλουν συμπληρωματικές προσπάθειες όσον αφορά τη διαφάνεια για να εξασφαλίσουν την πρόσβαση από τη χώρα καταγωγής στις πληροφορίες που αφορούν την ειδική διαδικασία εισδοχής. Αυτό το καθήκον των κρατών μελών θα διευκολύνεται από την πύλη διαδικτύου για την κινητικότητα των ερευνητών[27] την οποία δημιούργησε η Επιτροπή στις 10 Ιουλίου 2003 σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες που συμμετέχουν στη δημιουργία του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας.

2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

2.1. Η νομική βάση της παρούσας πρότασης οδηγίας καθορίστηκε σε σχέση με το αντικείμενό της, το οποίο είναι η ρύθμιση των προϋποθέσεων και διαδικασιών εισόδου και διαμονής στην επικράτεια των κρατών μελών υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας. Δεν πρόκειται κατά συνέπεια για τις προϋποθέσεις εισδοχής στους ερευνητικούς οργανισμούς που συνεχίζουν να υπάγονται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών και, συχνά, των συγκεκριμένων οργανισμών. Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις που επήλθαν στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας από τη συνθήκη του Άμστερνταμ που τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 1999, το άρθρο 63 παράγραφος 3 εδάφιο α) και παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚ επελέγη ως νομική βάση.

---

[26] Άρθρα 14 και εξής.

[27] http://europa.eu.int/eracareers/index_en.cfm

2.2. Η παρούσα πρόταση πρέπει συνεπώς να θεσπιστεί σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 67 της συνθήκης ΕΚ : το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Δεδομένου ότι η πρόταση βασίζεται στον τίτλο IV αυτής της συνθήκης, η Δανία δεν θα συμμετέχει στη θέσπιση της πρότασης οδηγίας η οποία δεν έχει δεσμευτική ισχύ και δεν εφαρμόζεται σε αυτή δυνάμει των άρθρων 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η πρόταση δεν θα εφαρμοστεί ούτε στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία δυνάμει των άρθρων 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Δανίας, εκτός εάν αυτά τα κράτη αποφασίσουν διαφορετικά σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που καθορίζονται στο προαναφερόμενο πρωτόκολλο.

3. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

3.1. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν διαθέτει στον τίτλο IV « θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση και άλλες πολιτικές σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων » της συνθήκης ΕΚ αποκλειστικές αρμοδιότητες. Μπορεί κατά συνέπεια να παρέμβει, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, μόνο εάν και στο βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης είναι αδύνατον να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύνανται συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η δε δράση της Κοινότητας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων της συνθήκης..

3.2. Η πρόταση οδηγίας ανταποκρίνεται σε αυτά τα τρία κριτήρια. Ο στόχος που έχει οριστεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνίσταται στο να διευκολυνθεί «η είσοδος και η διαμονή των ερευνητών τρίτων χωρών». Όμως, όπως ορίστηκε στο σημείο 2.1, μόνο εννέα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει μέτρα με σκοπό τη διευκόλυνση της εισδοχής αυτών των ερευνητών και μόνο δύο εξ αυτών έχουν θεσπίσει ειδική διαδικασία εισδοχής. Τα μέτρα που έχουν ληφθεί από αυτά τα εννέα κράτη μέλη παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές που είναι σε θέση να δυσχεράνουν την έλευση ερευνητών τρίτων χωρών στην Ένωση και την κινητικότητά τους στο εσωτερικό της Ένωσης. Είναι κατά συνέπεια απαραίτητο να υπάρξει εναρμόνιση. Αυτή η εναρμόνιση πρέπει επιπλέον να γίνει ταχέως για να επιτευχθεί εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από το στόχο που όρισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να επενδυθεί το 3% του Α.Εγχ.Π στην έρευνα. Με βάση τον παρόντα απολογισμό είναι εύλογο να υποτεθεί ότι η δράση των κρατών μελών δεν θα καταλήξει εγκαίρως σε επαρκή προσέγγιση των κανόνων εισδοχής των ερευνητών τρίτων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.3. Η Επιτροπή θεωρεί εντούτοις ότι πρέπει, δυνάμει της αρχής της επικουρικότητας, να αναθέσει στα κράτη μέλη τη φροντίδα να ρυθμίσουν ελεύθερα πολλά ζητήματα που αφορούν τους ερευνητές τρίτων χωρών: οι οικονομικοί πόροι τους οποίους πρέπει να διαθέτουν οι ερευνητές για να γίνουν δεκτοί δεν καθορίζονται στην οδηγία, ενώ τα κράτη μέλη καλούνται μόνο να γνωστοποιήσουν το ελάχιστο ποσό μηνιαίων πόρων που πρέπει να ορίσουν· η διάρκεια του τίτλου διαμονής θα μπορεί, ανάλογα με τη βούληση των κρατών μελών, να περιορίζεται σε ένα έτος ή να προσαρμόζεται στη διάρκεια του ερευνητικού σχεδίου· τα κράτη μέλη θα κληθούν να καθορίσουν το κατά πόσον οι αιτήσεις για τη χορήγηση τίτλου διαμονής πρέπει να υποβάλλονται από τους ερευνητικούς οργανισμούς ή τους υπηκόους τρίτων χωρών· τέλος, θα

μπορούν να ρυθμίζουν τις συνέπειες απουσίας απόφασης εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας τριάντα ημερών που τους ορίζεται για να αποφασίζουν για τις αιτήσεις εισδοχής. Εξάλλου, τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα να θεσπίζουν πιο ευνοϊκές διατάξεις και ιδιαίτερα να επεκτείνουν το ευεργέτημα της ειδικής διαδικασίας που προβλέπεται για τους ερευνητές στην εισδοχή υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό τη διδασκαλία σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η πρόταση παραπέμπει επίσης στη νομοθεσία ή τη διοικητική πρακτική του εκάστοτε κράτους μέλους όσον αφορά τον καθορισμό των εννοιών του ερευνητικού οργανισμού και του ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

3.4. Στο μέτρο που κύριος στόχος είναι να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης παγκοσμίως, η δράση που θα αναληφθεί πρέπει εμφανώς να γίνει σε κοινοτικό επίπεδο.

3.5. Δυνάμει της αρχής της αναλογικότητας, η Επιτροπή προτείνει τη θέσπιση οδηγίας και σύστασης. Η οδηγία καθορίζει κατά τρόπο νομικά δεσμευτικό τις βασικές αρχές, ρυθμίζοντας τοιουτοτρόπως το πρόβλημα των προαναφερόμενων διαφορών. Αφήνει εντούτοις στα κράτη μέλη την επιλογή των πλέον ενδεδειγμένων μέσων για την εφαρμογή της στο εθνικό τους δίκαιο σε συνάρτηση με το εθνικό τους πλαίσιο..

Σχολιασμός των άρθρων

Κεφάλαιο I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1 :

Η παρούσα πρόταση έχει σαν αντικείμενο μία ειδική διαδικασία για την είσοδο και τη διαμονή των υπηκόων τρίτων χωρών που έρχονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση για διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών για να εκτελέσουν ερευνητικό σχέδιο. Αυτή η διαδικασία εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις που καλύπτονται από σύμβαση υποδοχής όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 5, η οποία έχει υπογραφεί με εγκεκριμένο σύμφωνα με το άρθρο 4 ερευνητικό οργανισμό.

Άρθρο 2 :

Αυτή η διάταξη ορίζει, εφόσον είναι απαραίτητο, τις έννοιες που χρησιμοποιούνται στην πρόταση οδηγίας. Αυτοί οι ορισμοί εμπνέονται απευθείας από εκείνους που έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί σε άλλα ισχύοντα νομικά μέσα κοινοτικού δικαίου.

(α) « Υπήκοος τρίτης χώρας » : πρόκειται για άτομα που δεν διαθέτουν την υπηκοότητα ενός εκ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και για απάτριδες, κατά την έννοια της σύμβασης της Νέας Υόρκης της 28ης Σεπτεμβρίου 1954.

(β) « Ερευνητής » : πρόκειται για υπήκοο τρίτης χώρας που γίνεται δεκτός για σκοπούς έρευνας στο πλαίσιο της διαδικασίας που ορίζεται από την παρούσα οδηγία χωρίς να απαιτείται από το συγκεκριμένο άτομο να είναι αναγκαστικά ερευνητής. Το άτομο αυτό πρέπει να είναι κάτοχος τουλάχιστον μεταπτυχιακού τίτλου (maitrise) κατά την έννοια της διαδικασίας της Μπολόνια για έναν ευρωπαϊκό χώρο για την ανώτατη εκπαίδευση. Δεν απαιτείται γενικά από το συγκεκριμένο άτομο να έχει αναγνωρίσει το δίπλωμά του αλλά αυτή η προϋπόθεση θα πρέπει εντούτοις να εκπληρώνεται σε ειδικές περιπτώσεις (για παράδειγμα όσον αφορά έναν ιατρό που καλείται να θεραπεύσει ασθενείς στο πλαίσιο ερευνητικού σχεδίου). Η αξιολόγηση των προσόντων του υπηκόου τρίτης χώρας γίνεται καταρχήν στο επίπεδο του ερευνητικού οργανισμού που τον υποδέχεται.

(γ) «Έρευνα » : αυτός ο ορισμός προέρχεται από το εγχειρίδιο Frascati[28] το οποίο συνέταξε ο ΟΟΣΑ για την έρευνα και την πειραματική ανάπτυξη. Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβάνει τη βασική και την εφαρμοσμένη έρευνα, αλλά εξίσου την πειραματική ανάπτυξη[29]. Πρέπει να χρησιμεύει ως οδηγός στα κράτη μέλη για να καθορίζουν το κατά πόσον ένας οργανισμός που ζητεί να εγκριθεί πραγματοποιεί αληθώς έρευνα. Είναι εμφανές ότι απονέμει στην αρμόδια αρχή ορισμένη εξουσία αξιολόγησης. Για περισσότερες λεπτομέρειες και εξηγήσεις γίνεται παραπομπή στα παραδείγματα που δίδονται από το εγχειρίδιο Frascati. Αυτός

---

28 Έκδοση 2002, σ.34.

29 Πρόκειται για συστηματικές εργασίες που βασίζονται σε υφιστάμενες γνώσεις που έχουν αποκτηθεί από την έρευνα ή την πρακτική εμπειρία, με σκοπό την έναρξη της κατασκευής νέων υλικών, προϊόντων ή συστημάτων, την υιοθέτηση νέων μεθόδων, συστημάτων και υπηρεσιών ή την σημαντική βελτίωση των ήδη υφισταμένων (εγχειρίδιο Frascati, σ. 34).

ο ορισμός θα μπορεί επίσης να χρησιμεύσει ως οδηγός στα κράτη μέλη στις περιπτώσεις που θα θελήσουν να επαληθεύσουν ότι το σχέδιο για το οποίο ένας εγκεκριμένος οργανισμός υπέγραψε σύμβαση υποδοχής υπάγεται στις ερευνητικές εργασίες.

(δ) « Ερευνητικός οργανισμός » : η έννοια του οργανισμού νοείται υπό την πλέον ευρεία έννοια και καλύπτει τόσο τον ιδιωτικό όσο και τον δημόσιο τομέα. Μπορεί να είναι πανεπιστήμιο, ίδρυμα, ερευνητικό κέντρο, εργαστήριο, επιχείρηση, διεθνής οργανισμός ή μη κυβερνητική οργάνωση. Ουσιαστικό στοιχείο είναι αφενός ότι ο οργανισμός πραγματοποιεί έρευνα και αφετέρου ότι έχει εγκριθεί από το κράτος μέλος στην επικράτεια του οποίου είναι εγκατεστημένος.

(ε) « Τίτλος διαμονής » : αυτός ο ορισμός παραπέμπει στην ισχύουσα σε ευρωπαϊκό επίπεδο νομοθεσία.

Άρθρο 3

1. Η Επιτροπή, προτείνοντας την παρούσα οδηγία, δεν έχει την πρόθεση να αποκλίνει από διεθνείς πράξεις που διέπουν την εισδοχή ερευνητών εφόσον αυτές προβλέπουν πιο ευνοϊκές διατάξεις για τους υπηκόους τρίτων χωρών.

2. Αυτή η παράγραφος επιτρέπει στα κράτη μέλη να εισάγουν ή να διατηρούν ευνοϊκότερες διατάξεις εθνικού δικαίου, εφόσον αυτές συμβιβάζονται με την παρούσα οδηγία. Για παράδειγμα, μπορεί να πρόκειται για διατάξεις που παρέχουν στους αναφερόμενους στην παρούσα οδηγία υπηκόους τρίτων χωρών το ευεργέτημα της αρχής της απαγόρευσης διακρίσεων λόγω ιθαγένειας για ορισμένα δικαιώματα. Επιπλέον, η ειδική διαδικασία που θεσπίζεται με την παρούσα οδηγία για τους ερευνητές μπορεί να επεκταθεί στους υπηκόους τρίτων χωρών που ζητούν την εισδοχή τους για σκοπούς διδασκαλίας σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προκειμένου να επιτραπεί στα κράτη μέλη που το επιθυμούν να επεκτείνουν στο διδακτικό προσωπικό το σύστημα που προβλέπεται για τους ερευνητές.

3. Αυτή η παράγραφος αποκλείει ορισμένες κατηγορίες προσώπων από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας :

α) ο αποκλεισμός των αιτούντων άσυλο ή επικουρική προστασία και των προσώπων που απολαύουν προσωρινής προστασίας δεν αφορά την πρόσβαση τους στην αγορά απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών θέσεων απασχόλησης, η οποία ρυθμίζεται από τις (προτάσεις οδηγιών) οδηγίες που τους αφορούν, αλλά το γεγονός ότι τα άτομα αυτά δεν μπορούν να βασιστούν στην παρούσα οδηγία για να υποβάλουν αίτηση αλλαγής του καθεστώτος τους, δεδομένου ότι οι αλλαγές αυτές είναι δυνατές μόνο δυνάμει ευνοϊκότερων διατάξεων του εσωτερικού δικαίου που εξαρτώνται από κάθε κράτος μέλος·

β) αυτή η διάταξη αποκλείει τους σπουδαστές διδακτορικού όταν πραγματοποιούν έρευνες σχετικά με τη διδακτορική εργασία τους ως σπουδαστές που καλύπτονται από την πρόταση οδηγίας για τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς σπουδών, επαγγελματικής κατάρτισης ή εθελοντισμού[30]. Οι κίνδυνοι κατάχρησης που συνδέονται με την εισδοχή σπουδαστών εξαλείφονται

[30] COM(2002)548 (ΕΕ C 45 της 25ης Φεβρουαρίου 2003, σ. 18).

ως εκ τούτου στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας. Οι σπουδαστές διδακτορικού μπορούν παρά ταύτα να υπαχθούν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας δυνάμει καθεστώτος ερευνητή πέραν εκείνου του σπουδαστή, για παράδειγμα όταν συγγράφουν την διδακτορική τους εργασία στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας·

γ) σύμφωνα με κλασσική διάταξη, το ευεργέτημα της παρούσας πρότασης δεν εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών κατά των οποίων έχει θεσπιστεί διαδικασία απομάκρυνσης, ακόμα και στην περίπτωση που αυτή δεν έχει ακόμα μπορέσει να εκτελεστεί·

δ) οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ένας ερευνητικός οργανισμός αποσπά έναν από τους ερευνητές του σε ερευνητικό οργανισμό άλλου κράτους μέλους δεν καλύπτονται από την παρούσα οδηγία και υπάγονται στους ειδικούς κανόνες που διέπουν την απόσπαση.

Κεφάλαιο ΙΙ

Ερευνητικοί οργανισμοί

Άρθρο 4

Αυτή η διάταξη περιγράφει τα διάφορα στάδια της διαδικασίας έγκρισης των ερευνητικών οργανισμών.

1. Η πρώτη παράγραφος προσδιορίζει ότι η έγκριση του ερευνητικού οργανισμού αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας. Η διατύπωση που επελέγη αφήνει στα κράτη μέλη την ελευθερία να καθορίζουν, απευθείας στο εθνικό τους δίκαιο και σύμφωνα με τη διαδικασία που επιλέγουν, ποια αρχή θα είναι αρμόδια στην επικράτειά τους για την έγκριση των ερευνητικών οργανισμών.

2. Αυτή η παράγραφος ορίζει ότι οι ερευνητικοί οργανισμοί είναι υποχρεωμένοι να διαβιβάζουν στην αρμόδια για την έγκριση αρχή τις πληροφορίες που επιτρέπουν να καθοριστεί η κατηγορία στην οποία υπάγονται. Αυτές οι πληροφορίες αναφέρονται στο μέρος των δραστηριοτήτων τους που υπάγονται στην έρευνα σύμφωνα με την αποστολή τους (οργανισμός δημοσίου δικαίου) ή τον εταιρικό σκοπό τους (οργανισμός ιδιωτικού δικαίου).

3. Η παρούσα οδηγία διακρίνει τρεις κατηγορίες ερευνητικών οργανισμών. Η διαδικασία έγκρισης αποτελεί συνάρτηση του τμήματος που καταλαμβάνει η έρευνα στις δραστηριότητες του οργανισμού όπως αυτές καθορίζονται στη νομική πράξη για τη σύσταση του οργανισμού. Για την πρώτη κατηγορία, η οποία αναφέρεται σε αυτήν την παράγραφο, η έγκριση χορηγείται για απεριόριστο χρόνο στους οργανισμούς που ασχολούνται κυρίως με την έρευνα ανεξάρτητα από το δημόσιο ή ιδιωτικό χαρακτήρα τους. Αυτή είναι για παράδειγμα η περίπτωση των μεγάλων δημόσιων οργανισμών και των ερευνητικών ιδρυμάτων. Τα ιδρύματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όπως τα πανεπιστήμια εξομοιώνονται με αυτή την πρώτη κατηγορία οργανισμών παρά το γεγονός ότι τα καθήκοντά τους είναι μεικτά και υπάγονται τόσο στην έρευνα όσο και στη διδασκαλία.

4. Η δεύτερη κατηγορία αφορά τους δημόσιους οργανισμούς των οποίων οι δραστηριότητες έρευνας είναι συμπληρωματικές προς την κύρια αποστολή τους. Η έγκριση τους είναι επίσης χρονικά απεριόριστη.

5. Η έγκριση για αυτή την κατηγορία περιορίζεται σε χρονικό διάστημα πέντε ετών προκειμένου τα κράτη μέλη να ελέγχουν τακτικά το κατά πόσον αυτοί οι οργανισμοί αναπτύσσουν δραστηριότητες που υπάγονται στον τομέα της έρευνας..

6. Σε αντιστάθμισμα με τα προνόμια που του απονέμονται στο πλαίσιο της διαδικασίας εισδοχής, ο ερευνητικός οργανισμός πρέπει να αναλαμβάνει τα έξοδα διαμονής, περίθαλψης και επιστροφής τα οποία θα προκύψουν ενδεχομένως από την παρουσία του ερευνητή στην επικράτεια του κράτους μέλους. Αυτή η ευθύνη παύει όταν ο ερευνητής εγκαταλείπει την Ευρωπαϊκή Ένωση[31] ή όταν κάποιος άλλος ερευνητικός οργανισμός αναλαμβάνει με τη σειρά του τον ερευνητή στο πλαίσιο νέας σύμβασης υποδοχής. Επεκτείνεται κατ' ανώτατο όριο σε περίοδο ενός έτους μετά την ημερομηνία λήξης της σύμβασης υποδοχής ή την ημερομηνία κατά την οποία ο οργανισμός ειδοποίησε το κράτος μέλος, δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 4, για την επέλευση γεγονότος που καθιστά αδύνατη την εκτέλεση της σύμβασης υποδοχής, καθόσον χρονικό διάστημα ο ερευνητής δεν έχει εγκαταλείψει το έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης· πέραν αυτού του ορίου, φαίνεται λογικό ότι τα κράτη μέλη που είναι υπεύθυνα για τον πραγματικό επαναπατρισμό των υπηκόων τρίτων χωρών αναλαμβάνουν τα έξοδα που συνδέονται με την παράταση της παράνομης διαμονής τους.

7. Προβλέπεται υποχρέωση πληροφόρησης προκειμένου οι αρμόδιες για την έγκριση των οργανισμών αρχές να μπορούν να επαληθεύσουν την υλοποίηση του ερευνητικού σχεδίου. Αυτή η επιβεβαίωση πρέπει να αποδεικνύει ότι οι προβλεπόμενες ερευνητικές εργασίες έχουν πράγματι πραγματοποιηθεί χωρίς ωστόσο να γνωστοποιούνται τα αποτελέσματα της έρευνας τα οποία μπορούν να είναι απόρρητα. Αυτές οι πληροφορίες που πρέπει να διαβιβαστούν εντός δύο μηνών από τη λήξη της σύμβασης υποδοχής πρέπει κυρίως να επιτρέπουν τον εντοπισμό των περιπτώσεων για τις οποίες αποδεικνύεται ενδεχομένως απαραίτητο να ανακληθεί η έγκριση του ερευνητικού οργανισμού στη βάση της παραγράφου 9.

8. Προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην πληροφόρηση και κατά συνέπεια η προσφυγή στο ευεργέτημα των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, οι κατάλογοι των εγκεκριμένων ερευνητικών οργανισμών δημοσιεύονται κάθε έτος στα κράτη μέλη. Διακρίνουν τις τρεις κατηγορίες οργανισμών και λαμβάνουν υπόψη τις μεταβολές που επήλθαν κατά το προηγούμενο έτος. Η παρούσα οδηγία αφήνει ελεύθερα τα κράτη μέλη να θεσπίζουν τις λεπτομέρειες εφαρμογής αυτής της παραγράφου.

9. Αυτή η παράγραφος προβλέπει τις περιπτώσεις μη ανανέωσης ή ανάκλησης της έγκρισης. Η υλοποίησή τους είναι απαραίτητη αλλά όχι επαρκής, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη διατηρούν περιθώριο αξιολόγησης. Αυτές οι περιπτώσεις ισχύουν όταν ο ερευνητικός οργανισμός δεν πληροί ή δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις παραγράφου 2 έως 7, όταν ο ίδιος ο ερευνητής δεν πληροί ή δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6 και τέλος όταν

---

[31] Η απόδειξη της αναχώρησής του μπορεί να προσκομίζεται για παράδειγμα με την παρουσίαση του υπηκόου τρίτης χώρας στο διπλωματικό ή προξενικό γραφείο του κράτους μέλους στην χώρα καταγωγής του, με κάρτα επιβίβασης αεροπλάνου, με αντίγραφο του διαβατηρίου του ερευνητή το οποίο αναφέρει τη σφραγίδα εξόδου η οποία τίθεται κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων, κλπ.

αποδεικνύεται ότι διαμένει για άλλους λόγους πέραν της έρευνας και ότι τα κράτη μέλη έχουν κάνει χρήση του άρθρου 8 παράγραφος 1 ανακαλώντας ή αρνούμενα να ανανεώσουν τον τίτλο διαμονής κάποιου ερευνητή. Λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα των περιστάσεων στις δύο τελευταίες περιπτώσεις, νέα έγκριση δεν είναι δυνατή πριν από την πάροδο περιόδου πέντε ετών από την απόφαση ανάκλησης ή μη ανανέωσης της έγκρισης.

Άρθρο 5

1. Το στοιχείο κλειδί της ειδικής διαδικασίας εισδοχής των ερευνητών είναι η «σύμβαση υποδοχής». Πρόκειται για νομική πράξη συμβατικού χαρακτήρα, η οποία δηλώνει τη διπλή δέσμευση, αφενός του ερευνητή να υλοποιήσει το ερευνητικό σχέδιο και αφετέρου του ερευνητικού οργανισμού να υποδεχθεί προς το σκοπό αυτό τον ερευνητή. Περιλαμβάνει βεβαίως όλα τα στοιχεία του ερευνητικού σχεδίου. Αυτή η νομική πράξη δεν ρυθμίζει το καθεστώς του ερευνητή. Συνάπτεται υπό την προϋπόθεση της έκδοσης τίτλου διαμονής από την αρμόδια αρχή μετανάστευσης. Η σύμβαση υποδοχής μπορεί να ανανεωθεί πολλές φορές με τον ίδιο ερευνητικό οργανισμό ή άλλους εγκεκριμένους οργανισμούς προς όφελος του ίδιου ερευνητή στο βαθμό που πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2.

2. Πρέπει να συγκεντρώνονται τρία στοιχεία πριν από την υπογραφή της σύμβασης υποδοχής από τον ερευνητικό οργανισμό :

α) το αρμόδιο όργανο του οργανισμού υποδοχής πρέπει να έχει δηλώσει τη συμφωνία του σχετικά με το ερευνητικό σχέδιο. Αυτό πραγματοποιείται με έγγραφο που παρουσιάζει τα διάφορα συστατικά στοιχεία του σχεδίου, δηλαδή :

- τις ερευνητικές εργασίες τις οποίες προτίθεται να διεξαγάγει ο ενδιαφερόμενος·
- τη διάρκεια και τη χρηματοδότησή τους. Πρέπει να προσδιορίζονται τόσο οι πόροι που είναι απαραίτητοι για την υλοποίηση των ερευνών (έξοδα εργαστηρίου, υλικό, κλπ.) όσο και η χορηγούμενη στον ερευνητή αμοιβή. Όταν ο ερευνητής δεσμεύεται βάσει σύμβασης εργασίας, το ποσό του μισθού πρέπει να προσδιορίζεται για να μπορεί να ελέγχεται·
- τα προσόντα του ερευνητή για τη διεξαγωγή των προβλεπόμενων ερευνών (απαιτούμενο δίπλωμα, επαγγελματική εμπειρία, …).

Τα διάφορα στοιχεία πρέπει να είναι επαρκώς λεπτομερή για να παρέχεται η δυνατότητα αξιολόγησης από την αρμόδια αρχή του ερευνητικού οργανισμού καθώς και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, από την αρμόδια αρχή μετανάστευσης των κρατών μελών.

β) Πρέπει να έχει επαληθευθεί ότι ο ερευνητής θα διαθέτει επαρκείς πόρους για να καλύψει τις ανάγκες του (στέγη, διατροφή, κλπ.) και τα έξοδα ταξιδίου του και ότι δεν θα υπάρχει το ενδεχόμενο να βαρύνει το κράτος μέλος. Προκειμένου να βοηθούν οι ερευνητικοί οργανισμοί στην αξιολόγηση αυτής της ευαίσθητης ερώτησης και να δημιουργήσουν τις βάσεις της εμπιστοσύνης που είναι απαραίτητη για τη συνεργασία τους με τις αρμόδιες αρχές μετανάστευσης, ο έλεγχος πόρων θα γίνεται στη βάση ενός ελάχιστου ποσού μηνιαίων πόρων που απαιτείται από τα κράτη μέλη. Η οδηγία δεν προτείνει κανένα ελάχιστο ποσό, δεδομένου ότι πρέπει να λαμβάνεται απόφαση από κάθε κράτος μέλος σχετικά με τους ελάχιστους πόρους τους οποίους

πρέπει κανονικά να διαθέτει υπήκοος τρίτης χώρας για να διαμένει στην επικράτειά του.

γ) Αυτή η προϋπόθεση αποτελεί βασική αξίωση για την εισδοχή και την κυκλοφορία των προσώπων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. Η βεβαίωση συγκεκριμενοποιεί την υποχρέωση κάλυψης των εξόδων την οποία αναλαμβάνει ο ερευνητικός οργανισμός έναντι του συγκεκριμένου κράτους μέλους για να υποδεχθεί κάποιον ερευνητή στο πλαίσιο σύμβασης υποδοχής.

4. Προβλέπεται ότι η σύμβαση υποδοχής λήγει αυτομάτως με τη λήξη της νομικής σχέσης που συνδέει τον ερευνητή με τον οργανισμό υποδοχής, όπως για παράδειγμα σε περιπτώσεις απόλυσης ερευνητή που έχει προσληφθεί με σύμβαση εργασίας. Εξάλλου, οι ερευνητικοί οργανισμοί πρέπει αμέσως να ειδοποιούν τα κράτη μέλη για κάθε γεγονός ικανό να εμποδίσει την εκτέλεση της σύμβασης υποδοχής. Μπορεί για παράδειγμα να πρόκειται για την απώλεια της χρηματοδότησης της έρευνας, για σοβαρό ατύχημα του ερευνητή το οποίο τον καθιστά ανίκανο να διεξαγάγει τις προβλεπόμενες εργασίες, ή για ερευνητή ο οποίος δεν πραγματοποιεί τις προβλεπόμενες ερευνητικές εργασίες. Στόχος αυτής της διάταξης είναι να επιτρέψει στα κράτη μέλη να λάβουν ταχέως τα επιβαλλόμενα μέτρα, ιδιαίτερα όσον αφορά την ανάκληση του τίτλου διαμονής που εκδίδεται στον συγκεκριμένο υπήκοο τρίτης χώρας.

Κεφάλαιο ΙΙΙ

Προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής των ερευνητών

Άρθρο 6

Αφού υπογραφεί η σύμβαση υποδοχής, υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους η αίτηση για τη χορήγηση τίτλου διαμονής. Αυτή η αρχή εκδίδει τον τίτλο διαμονής όταν πληρούνται οι τέσσερις προβλεπόμενες προϋποθέσεις :

α) σύμφωνα με συνήθη διάταξη, ο υπήκοος τρίτης χώρας πρέπει να παρουσιάζει ισχύον διαβατήριο ή ισοδύναμο ταξιδιωτικό έγγραφο·

β) η σύμβαση υποδοχής που ορίζεται στο άρθρο 5. Ο έλεγχος μπορεί να αφορά διάφορα στοιχεία : ιδιότητες των υπογραφόντων, δίπλωμα του ερευνητή, επαρκής χαρακτήρας της χρηματοδότησης και των πόρων του ερευνητή, ποσό του μισθού που θα του καταβληθεί σε περίπτωση ερευνητή που εργάζεται ως μισθωτός … ·

γ) η βεβαίωση κάλυψης των εξόδων που περιγράφεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3·

δ) αυτός ο έλεγχος δεν αφορά μόνο το πρόσωπο του υπηκόου τρίτης χώρας αλλά επεκτείνεται εξίσου στο αντικείμενο των ερευνών, το οποίο το κράτος μέλος μπορεί να θεωρεί ασυμβίβαστο με τη δημόσια τάξη, ασφάλεια ή υγεία.

Άρθρο 7

Αυτή η διάταξη συντάχθηκε με ευελιξία κατά τρόπον ώστε η διάρκεια των τίτλων διαμονής να μπορεί να προσαρμοστεί στη διάρκεια των ερευνητικών εργασιών η οποία μπορεί να κυμαίνεται. Η βασική ιδέα είναι να εκδίδονται αυτοί οι τίτλοι διαμονής για ένα έτος, εκτός εάν η διάρκεια των προβλεπόμενων ερευνητικών εργασιών είναι συντομότερη, περίπτωση

κατά την οποία ο εκδιδόμενος τίτλος θα καλύπτει αυτή τη διάρκεια. Ο κανόνας του ενός έτους τουλάχιστον στοχεύει να μην καταστήσει επαχθέστερες τις διοικητικές διαδικασίες. Η πρόταση επιτρέπει επίσης στα κράτη μέλη που το επιθυμούν να εκδίδουν τίτλους διαμονής ερευνητή ισχύος μεγαλύτερης του ενός έτους για να καλύψουν τη συνολική διάρκεια ενός ερευνητικού σχεδίου. Προβλέπεται ότι οι τίτλοι διαμονής θα ανανεώνονται σε ετήσια βάση στο βαθμό που πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την έκδοσή τους. Οι τίτλοι διαμονής θα ανανεώνονται επίσης στην περίπτωση κατά την οποία ο ερευνητής υπογράψει νέα σύμβαση υποδοχής με τον οργανισμό που τον έχει υποδεχθεί ή κάποιον άλλον οργανισμό εγκεκριμένο από το κράτος μέλος στο βαθμό που πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις.

Άρθρο 8

Αυτή η διάταξη αφορά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες μπορεί να υπάρξει άρνηση χορήγησης ή ανάκληση του τίτλου διαμονής ερευνητή. Η πρώτη παράγραφος αναφέρει στο σημείο α) τις καταστάσεις στις οποίες φαίνεται ότι ο δικαιούχος δεν πληροί ή δεν πληροί πλέον τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την είσοδο και τη διαμονή στην επικράτεια των κρατών μελών. Μπορεί να περιλαμβάνει την περίπτωση οργανισμών που υπογράφουν συμβάσεις υποδοχής για εργασίες που δεν υπάγονται στον τομέα της έρευνας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο γ). Το σημείο β) καλύπτει κυρίως τις περιπτώσεις καταστρατήγησης της ειδικής διαδικασίας που επιφυλάσσεται για τους ερευνητές από άτομα που δεν πραγματοποιούν τις προβλεπόμενες ερευνητικές εργασίες και, ειδικότερα, που ασκούν κατά κύριο λόγο άλλες αμειβόμενες οικονομικές δραστηριότητες. Η δεύτερη παράγραφος αφορά τις επιφυλάξεις δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας. Αυτές οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται για κάθε περίπτωση χωριστά λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση του συγκεκριμένου ατόμου και την αρχή της αναλογικότητας. Επιπλέον, ένα άτομο δεν πρέπει να τιμωρείται για το γεγονός ότι πάσχει από ασθένεια από την οποία προσεβλήθη μετά την είσοδό του στην επικράτεια.

Άρθρο 9

Αυτή η διάταξη προβλέπει ότι η απάτη, όταν είναι αποδεδειγμένη, τιμωρείται με την ανάκληση του τίτλου διαμονής που εκδίδεται στη βάση της παρούσας οδηγίας.

Κεφάλαιο IV

Δικαιώματα των ερευνητών

Άρθρο 10

Θετική απάντηση στην αίτηση εισδοχής σημαίνει ότι ο ερευνητής μπορεί να εισέλθει και να διαμένει στην επικράτεια του συγκεκριμένου κράτους μέλους για να φέρει σε πέρας το ερευνητικό σχέδιο για το οποίο έγινε δεκτός. Η οδηγία δεν ρυθμίζει το καθεστώς του ερευνητή (μισθωτός, ανεξάρτητος, υπότροφος …), αλλά τον εξουσιοδοτεί να πραγματοποιεί τις ερευνητικές εργασίες σύμφωνα με τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις (θα πρόκειται ανάλογα με την περίπτωση για αμοιβή δυνάμει σύμβασης εργασίας, για υποτροφία, …) χωρίς να οφείλει πλέον να λαμβάνει άδεια εργασίας στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αυτό αξιώνεται από τα κράτη μέλη. Ο ερευνητής είναι επίσης εξουσιοδοτημένος να ασκεί ευκαιριακά αμειβόμενες δραστηριότητες που έχουν σχέση με τις ερευνητικές του εργασίες, όπως να συμβάλλει σε επιστημονική δημοσίευση, να συμμετέχει σε επιτροπή διαγωνισμού, να προβαίνει σε εμπειρογνωμοσύνη ή να παρέχει συμβουλές. Η οδηγία αφήνει στα κράτη μέλη την επιλογή της διαδικασίας για την έκδοση του τίτλου διαμονής (αμέσως στη χώρα

καταγωγής ή κατόπιν αιτήσεως που υποβάλλεται κατά τη στιγμή της άφιξης στο συγκεκριμένο κράτος μέλος), αλλά προβλέπει ότι η απαίτηση θεώρησης εισόδου δεν πρέπει να αποτελεί εμπόδιο για την είσοδο του υπηκόου τρίτης χώρας.

Άρθρο 11

Προκειμένου να ληφθεί υπόψη αφενός το ενδιαφέρον από άποψη γνώσεων και διανοητικού πλούτου που αντιπροσωπεύει για το συγκεκριμένο κράτος μέλος η παρουσία του ερευνητή στην επικράτειά του και από την άλλη η πρακτική που ακολουθείται στα κράτη μέλη, προβλέπεται η δυνατότητα των ερευνητών να διδάσκουν σε πανεπιστημιακό ίδρυμα. Αυτή η διδασκαλία μπορεί να αφορά είτε τις προηγούμενες εργασίες τους είτε τις διεξαγόμενες έρευνες. Εντούτοις, δεδομένου ότι κύριο αντικείμενο της διαμονής τους παραμένει η έρευνα, ο ανώτατος αριθμός ωρών διδασκαλίας είναι περιορισμένος για να παραμείνει αυτή η απασχόληση δευτερεύουσα και να μην καταστεί κύρια. Αυτός ο αριθμός ωρών δεν ορίζεται στην οδηγία για λόγους ευελιξίας. Γίνεται παραπομπή στο συγκεκριμένο σημείο σε απόφαση που λαμβάνεται από κάθε κράτος μέλος για ό,τι το αφορά.

Άρθρο 12

Οι δικαιούχοι τίτλου διαμονής δικαιούνται τις ίδιας μεταχείρισης, από άποψη ουσίας, με τους υπηκόους όσον αφορά ορισμένα δικαιώματα (αναγνώριση διπλωμάτων, παροχές κοινωνικής ασφάλειας, φορολογικές ελαφρύνσεις, πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες). Η κοινωνική αρωγή δεν περιλαμβάνεται σκόπιμα λόγω του ότι οι ερευνητές απαιτείται να διαθέτουν τους απαραίτητους πόρους για να μην βαρύνουν το κράτος μέλος υποδοχής, κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 παράγραφος 2 εδάφιο β) και του άρθρου 6 εδάφιο γ). Οι προϋποθέσεις αμοιβής και απόλυσης δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση των ερευνητών που προσλαμβάνονται ως εργαζόμενοι. Ενδείκνυται σε αυτές τις περιπτώσεις να αποφεύγεται το κοινωνικό ντάμπιγκ κατοχυρώνοντας στον ερευνητή μισθό ισοδύναμο με εκείνο των υπηκόων σε συγκρίσιμη κατάσταση.

Άρθρο 13

Αυτό το άρθρο επιδιώκει να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη απαίτηση κινητικότητας των ερευνητών στο ευρωπαϊκό χώρο έρευνας. Είναι ουσιαστικό, για εμφανείς λόγους ανταγωνιστικότητας στο διεθνές επίπεδο, να μην εμποδίζεται ο ερευνητής στις εργασίες του, ούτε να καθυστερείται επειδή οι δραστηριότητές του τον υποχρεώνουν να μεταβεί σε άλλο κράτος μέλος.

Αυτή η διάταξη προβλέπει κατά συνέπεια ότι, όταν οι δραστηριότητες που συνδέονται με ερευνητικό σχέδιο συνεχίζονται σε δεύτερο κράτος μέλος, ο δικαιούχος τίτλου διαμονής που εκδίδεται κατ' εφαρμογή αυτής της οδηγίας μπορεί να μετακινηθεί στο συγκεκριμένο κράτος μέλος κατά τη διάρκεια ισχύος του τίτλου διαμονής για να πραγματοποιήσει τις εν λόγω δραστηριότητες, παρουσιάζοντας το ισχύον διαβατήριο του ή ταξιδιωτικό έγγραφο, υπό την επιφύλαξη της δημόσιας τάξης, ασφάλειας ή υγείας.

Κεφάλαιο V

Διαδικασία και διαφάνεια

Άρθρο 14

Η εξουσιοδότηση των ερευνητικών οργανισμών που υποδέχονται τους ερευνητές να υποβάλουν την αίτηση εισδοχής εξ ονόματός τους πρέπει να επιτρέψει την συντόμευση της

διαδικασίας έκδοσης του τίτλου διαμονής. Η οδηγία αναθέτει στα κράτη μέλη την φροντίδα να ορίσουν αυτόν ο οποίος οφείλει να υποβάλει την αίτηση: ο ερευνητικός οργανισμός ή ο ερευνητής ενεργώντας ατομικά ανάλογα με την προτίμησή τους ή ένας εκ των δύο εάν το κράτος μέλος περιοριστεί σε μία μόνη δυνατότητα.

Η αίτηση εισδοχής πρέπει καταρχήν να υποβάλλεται από τον ερευνητή στην τρίτη χώρα την οποία είχε ορίσει ως τόπο κατοικίας του μέσω των διπλωματικών ή προξενικών υπηρεσιών του κράτους μέλους στην επικράτεια του οποίου επιθυμεί να πραγματοποιήσει έρευνες. Με σκοπό να απλουστευθεί η διαδικασία εισδοχής και να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να υποχρεώνονται οι ερευνητές να επιστρέφουν στη χώρα καταγωγής τους για να υποβάλουν αίτηση, η πρόταση επιτρέπει την υποβολή αίτησης επιτόπου ενώ ο υπήκοος τρίτης χώρας ευρίσκεται ήδη στην επικράτεια της Κοινότητας, στο βαθμό που η παρουσία του είναι νόμιμη κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησής του. Αυτό ισχύει κυρίως στην περίπτωση κατά την οποία ο ερευνητής επιθυμεί να ανανεώσει μία σύμβαση υποδοχής ή να συνάψει νέα για να παρατείνει τις έρευνές του.

Η παρούσα οδηγία αφήνει τέλος στα κράτη μέλη την ελευθερία να εξετάζουν τις αιτήσεις για τη χορήγηση τίτλου διαμονής που υποβάλλονται από άτομο που δεν πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται από την παρούσα οδηγία για λόγους ευελιξίας και για να μην εμποδιστεί κάθε δυνατότητα διευθέτησης από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 15

Οι τρεις παράγραφοι που εμπνέονται από τις διατάξεις άλλων οδηγιών που έχουν ήδη θεσπιστεί όσον αφορά τη μετανάστευση[32] αναφέρουν λεπτομερώς τους διαδικαστικούς κανόνες που εφαρμόζονται στην εξέταση της αίτησης εισδοχής ή ανανέωσης τίτλου διαμονής.

Η κοινοποίηση πρέπει να γίνεται γραπτά σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών. Παρόμοια, τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέψουν τις συνέπειες της απουσίας απάντησης εκ μέρους της διοίκησης. Δεδομένου ότι ένα από τα στοιχεία κλειδιά για την επιτυχία της ειδικής διαδικασίας εισδοχής είναι η ταχύτητά της, η προθεσμία απάντησης των κρατών μελών σε αίτηση για τη χορήγηση τίτλου διαμονής ορίστηκε σε τριάντα ημέρες. Είναι εντούτοις δυνατό να παραταθεί η προθεσμία αυτή στις περιπτώσεις εξαιρετικής πολυπλοκότητας.

Η δεύτερη παράγραφος προβλέπει ότι οι αποφάσεις απόρριψης της αίτησης ή μη ανανέωσης, τροποποίησης ή ανάκλησης του τίτλου διαμονής πρέπει να είναι αιτιολογημένες και να προσδιορίζουν τις δυνατότητες διοικητικής ή δικαστικής προσφυγής που τίθενται στη διάθεση του ενδιαφερομένου. Αυτή η πληροφόρηση πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τις προθεσμίες για την άσκηση προσφυγής.

Η τρίτη παράγραφος προσδιορίζει ότι ο ενδιαφερόμενος πρέπει να έχει πρόσβαση σε ένδικα μέσα για να αμφισβητήσει απόφαση απόρριψης της αίτησής του, μη ανανέωσης, τροποποίησης ή ανάκλησης του τίτλου διαμονής..

---

[32] Οδηγία 2003/86 της 22ας Σεπτεμβρίου 2003 σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης (ΕΕΕ L251 της 3.10.2003, σ.12) και οδηγία 2003/109 σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες που θεσπίστηκε από το Συμβούλιο στις 25 Νοεμβρίου 2003 (ΕΕ L 16 της 23.1.2004, σ.44)

Άρθρο 16

Αυτή η διάταξη προβλέπει ότι το επίπεδο των τελών ορίζεται από κάθε κράτος μέλος όσον το αφορά μέχρι ένα μέγιστο ποσό σε συνάρτηση με τα πραγματικά έξοδα που συνεπάγεται η εξέταση των αιτήσεων εκ μέρους της διοίκησης.

Άρθρο 17

Δεδομένου ότι στόχος της παρούσας οδηγίας είναι να προσελκύσει ερευνητές στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να έχουν εύκολα πρόσβαση από τις τρίτες χώρες στις πληροφορίες που αφορούν τις δυνατότητές τους εισδοχής. Μία ειδική διάταξη αυτής της οδηγίας επιφυλάσσεται κατά συνέπεια στη διαφάνεια. Επιδιώκει να προωθήσει τη διάδοση πληροφοριών για τις δυνατότητες που ανοίγονται από την παρούσα οδηγία και τα κείμενα μεταφοράς της στα κράτη μέλη. Αυτές οι πληροφορίες οι οποίες πρέπει να ενημερώνονται τακτικά αφορούν τόσο τις προϋποθέσεις και διαδικασίες εισόδου και διαμονής στην επικράτεια των κρατών μελών με σκοπό την υλοποίηση ερευνητικού σχεδίου (κυρίως γνωστοποιώντας το ελάχιστο ποσό μηνιαίων οικονομικών πόρων τους οποίους απαιτεί το κράτος μέλος κατ' εκτέλεση του άρθρου 5 παράγραφος 2 στοιχείο β)) όσο και τους ερευνητικούς οργανισμούς που έχουν εγκριθεί δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Τα κράτη μέλη δεν οφείλουν αναγκαστικά να διαδίδουν τα ίδια αυτές τις πληροφορίες και μπορούν για παράδειγμα να αναθέτουν το καθήκον αυτό στους οργανισμούς φροντίζοντας ταυτόχρονα να εξασφαλίσουν το γεγονός ότι οι πληροφορίες αυτές διατίθενται μέσω του διαδικτύου. Η εφαρμογή αυτής της οδηγίας θα διευκολυνθεί σε μεγάλο βαθμό από τις προσπάθειες πληροφόρησης που έχουν ήδη αναληφθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας, ιδιαίτερα μετά τη δημιουργία στο διαδίκτυο της πύλης για την κινητικότητα των ερευνητών.

Άρθρο 18

Πρόκειται για τυποποιημένη διάταξη του κοινοτικού δικαίου. Η Επιτροπή αναλαμβάνει την υποχρέωση να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας από τα κράτη μέλη, κυρίως με σκοπό να εντοπίσει τις τροποποιήσεις ή τις συμπληρώσεις που θα μπορούσαν ενδεχομένως να κριθούν απαραίτητες. Μία πρώτη έκθεση θα υποβληθεί αναγκαστικά τρία έτη μετά την πάροδο της προθεσμίας μεταφοράς που ορίζεται στο άρθρο 19 και στη συνέχεια σύμφωνα με περιοδικότητα που εναπομένει να προσδιοριστεί.

Άρθρο 19

Αυτή η διάταξη ορίζει την ημερομηνία κατά την οποία τα κράτη μέλη οφείλουν να έχουν μεταφέρει την παρούσα οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο, δηλαδή το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2006. Αυτά θα είναι κυρίως υποχρεωμένα να ενημερώνουν αμέσως και συστηματικά την Επιτροπή για τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που θεσπίζουν για να συμμορφωθούν και να περιλαμβάνουν σε αυτές αναφορά στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 20

Αυτή η διάταξη ορίζει την ημερομηνία έναρξης ισχύος της οδηγίας σε συνάρτηση με τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα.

Άρθρο 21

Αυτή η διάταξη προσδιορίζει ότι τα κράτη μέλη είναι αποδέκτες της παρούσας οδηγίας, εξαιρουμένης της Δανίας, δυνάμει των άρθρων 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθώς και του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας δυνάμει των άρθρων 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εκτός εάν αυτά τα δύο τελευταία κράτη αποφασίσουν διαφορετικά σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που ορίζονται στο προαναφερόμενο πρωτόκολλο.

2004/0061 (CNS)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με ειδική διαδικασία εισδοχής των υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 63 παράγραφος 3 εδάφιο α) και παράγραφος 4,

την πρόταση της Επιτροπής[33],

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[34],

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής[35]

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Με σκοπό να ενισχύσει και να διαρθρώσει την ευρωπαϊκή πολιτική έρευνας, η Επιτροπή έκρινε απαραίτητο[36], τον Ιανουάριο 2000, να δημιουργήσει τον ευρωπαϊκό χώρο έρευνας σαν κεντρικό άξονα των μελλοντικών ενεργειών της Κοινότητας στον συγκεκριμένο τομέα.

(2) Εγκρίνοντας τον ευρωπαϊκό χώρο έρευνας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας όρισε σαν στόχο της Κοινότητας να καταστεί μέχρι το 2010 η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο.

(3) Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας επιβάλλει την αύξηση της κινητικότητας των ερευνητών, γεγονός το οποίο αναγνωρίστηκε από το έκτο πρόγραμμα πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με σκοπό τη συμβολή στη δημιουργία του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας και στην καινοτομία (2002-2006)[37] ανοίγοντας περισσότερο τα προγράμματά του στους ερευνητές τρίτων χωρών.

(4) Ο αριθμός ερευνητών τους οποίους θα πρέπει η Κοινότητα να διαθέτει για να ανταποκριθεί στο στόχο, ο οποίος ορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, να επενδυθεί στην έρευνα το 3% του ΑεγχΠ υπολογίζεται σε 700.000 άτομα. Αυτός ο στόχος πρέπει να υλοποιηθεί μέσω ενός συνόλου συγκλινόντων μέτρων, όπως η ενίσχυση της προσέλκυσης των νέων σε επιστημονικές

---

33 ΕΕ C […] της […], σ. […].
34 ΕΕ C […] της […], σ. […].
35 ΕΕ C […] της […], σ. […].
36 COM (2000)6 της 18ης Ιανουαρίου 2000.
37 ΕΕ L 232 της 29ης Αυγούστου 2002, σ.1.

σταδιοδρομίες, η αύξηση των δυνατοτήτων κατάρτισης και κινητικότητας στην έρευνα, η βελτίωση των προοπτικών σταδιοδρομίας για τους ερευνητές στο εσωτερικό της Κοινότητας και μεγαλύτερο άνοιγμα της Κοινότητας στους υπηκόους τρίτων χωρών που μπορούν να γίνουν δεκτοί για σκοπούς έρευνας.

(5) Η παρούσα οδηγία επιδιώκει να συμβάλει στην υλοποίηση αυτών των στόχων ευνοώντας την εισδοχή και την κινητικότητα υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς έρευνας για διαμονές μεγαλύτερες των τριών μηνών, κατά τρόπον ώστε η Κοινότητα να αποκτήσει μεγαλύτερη ελκυστικότητα για τους ερευνητές που προέρχονται από άλλα μέρη του κόσμου και να βελτιώσει τις ικανότητές της ως πόλου έρευνας σε παγκόσμιο επίπεδο.

(6) Η εφαρμογή της οδηγίας δεν πρέπει να ευνοεί τη διαρροή επιστημονικού δυναμικού από αναδυόμενες ή αναπτυσσόμενες χώρες. Πρέπει να ληφθούν, στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης με τις χώρες καταγωγής, συνοδευτικά μέτρα με σκοπό να ευνοηθεί στις συγκεκριμένες περιπτώσεις η ένταξη των ερευνητών στη χώρα καταγωγής τους και να ευνοηθεί η κυκλοφορία των ερευνητών, με σκοπό τη χάραξη συνολικής πολιτικής μετανάστευσης.

(7) Πρέπει να διευκολυνθεί η εισδοχή ερευνητών δημιουργώντας μια οδό εισδοχής η οποία θα είναι ανεξάρτητη από το νομικό τους καθεστώς σε σχέση με τον ερευνητικό οργανισμό υποδοχής και δεν θα απαιτεί πλέον την έκδοση άδειας εργασίας πέραν του τίτλου διαμονής, επιτρέποντας ταυτόχρονα τη συνέχιση των παραδοσιακών οδών εισδοχής (εργαζόμενοι, ασκούμενοι κ.λ.π.), ιδιαίτερα για τους σπουδαστές διδακτορικού που πραγματοποιούν έρευνες υπό την ιδιότητα του φοιτητή, οι οποίοι πρέπει να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής της και οι οποίοι υπάγονται στην οδηγία …/…/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς σπουδών, επαγγελματικής κατάρτισης ή εθελοντισμού[38].

(8) Η ειδική διαδικασία για τους ερευνητές στηρίζεται στη συνεργασία των ερευνητικών οργανισμών με τις αρμόδιες για τη μετανάστευση αρχές των κρατών μελών αποδίδοντάς τους κεντρικό ρόλο στη διαδικασία εισδοχής με σκοπό να διευκολυνθεί και να επιταχυνθεί η είσοδος και η διαμονή των ερευνητών τρίτων χωρών στην Κοινότητα, ενώ θα διατηρούνται τα προνόμια των κρατών μελών όσον αφορά την αστυνομία αλλοδαπών.

(9) Οι ερευνητικοί οργανισμοί που έχουν προηγουμένως εγκριθεί από τα κράτη μέλη πρέπει να μπορούν να υπογράφουν με υπήκοο τρίτης χώρας, με σκοπό την υλοποίηση ερευνητικού σχεδίου, σύμβαση υποδοχής στη βάση της οποίας τα κράτη μέλη εκδίδουν στη συνέχεια τίτλο διαμονής εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής.

(10) Σε αντιστάθμισμα των προνομίων που τους απονέμονται, πρέπει να υπευθυνοποιηθούν οι ερευνητικοί οργανισμοί οι οποίοι πρέπει να αναλαμβάνουν τα έξοδα διαμονής, περίθαλψης και επιστροφής των ερευνητών τρίτων χωρών που βαρύνουν το κράτος υποδοχής κατά τη διάρκεια της διαμονής τους ή της παράνομης συνέχισης της διαμονής τους στην επικράτεια μετά το πέρας της σύμβασης υποδοχής.

---

[38] ΕΕC 46 της 25.2.2003, σ.18.

(11) Λαμβάνοντας υπόψη το άνοιγμα που επιβάλλεται από τις αλλαγές της παγκόσμιας οικονομίας και τις προβλέψιμες ανάγκες για να επιτευχθεί ο στόχος του 3%, οι ερευνητές τρίτων χωρών που μπορούν να ευεργετηθούν από την οδηγία πρέπει να καθορίζονται σε συνάρτηση με το πτυχίο τους και το ερευνητικό σχέδιο το οποίο επιθυμούν να υλοποιήσουν.

(12) Είναι σημαντικό να προωθηθεί η κινητικότητα των ερευνητών, η οποία αποτελεί μέσο ανάπτυξης και αξιοποίησης των επαφών και των δικτύων έρευνας μεταξύ εταίρων σε παγκόσμιο επίπεδο.

(13) Δεδομένου ότι η προσπάθεια την οποία πρέπει να καταβάλει η Κοινότητα για να επιτύχει το στόχο να επενδυθεί το 3% του ΑΕγχΠ στην έρευνα αφορά σε μεγάλο βαθμό τον ιδιωτικό τομέα και ότι αυτός θα πρέπει κατά συνέπεια να προσλάβει περισσότερους ερευνητές κατά τα επόμενα έτη, οι ερευνητικοί οργανισμοί που μπορούν να επωφεληθούν της οδηγίας υπάγονται τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα.

(14) Για να καταστεί η Κοινότητα πιο ελκυστική για τους ερευνητές τρίτων χωρών, πρέπει να τους αναγνωριστεί κατά τη διάρκεια της διαμονής τους το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης με τους υπηκόους του κράτους μέλους υποδοχής σε μια σειρά τομέων της κοινωνικής και οικονομικής ζωής καθώς και η δυνατότητα διδασκαλίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

(15) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης ενέργειας, δηλαδή η εγκαθίδρυση μιας ειδικής διαδικασίας εισδοχής και ο προσδιορισμός των προϋποθέσεων εισόδου και διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών για διαμονές διάρκειας ανώτερης των τριών μηνών στο εσωτερικό των κρατών μελών, προκειμένου να υλοποιήσουν ερευνητικό σχέδιο στο πλαίσιο σύμβασης υποδοχής με ερευνητικό οργανισμό, είναι αδύνατο να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, ιδιαίτερα στο μέτρο που πρόκειται να εξασφαλιστεί η κινητικότητα μεταξύ κρατών μελών, και δύνανται συνεπώς να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας όπως αυτή ορίζεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη αυτών των στόχων.

(16) Τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας χωρίς διακρίσεις που να θεμελιώνονται στο φύλο, τη φυλή, το χρώμα, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, τα γενετικά χαρακτηριστικά, τη γλώσσα, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, τις πολιτικές ή άλλες απόψεις, την ιδιότητα μέλους εθνικής μειοψηφίας, την περιουσία, τη γέννηση, κάποιο μειονέκτημα, την ηλικία ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

(17) Η παρούσα οδηγία τηρεί τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις αρχές που αναγνωρίζονται κυρίως από τον Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(18) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και επομένως δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΊΑ:

Κεφάλαιο I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία προσδιορίζει τους όρους εισδοχής ερευνητών, οι οποίοι είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, στο εσωτερικό των κρατών μελών, για διάστημα που υπερβαίνει τους τρεις μήνες, με σκοπό να υλοποιήσουν ερευνητικό σχέδιο στο πλαίσιο σύμβασης υποδοχής με ερευνητικό οργανισμό.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοείται ως :

α) "υπήκοος τρίτης χώρας", οποιοσδήποτε δεν είναι πολίτης της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 1 της Συνθήκης·

β) "ερευνητής", ο υπήκοος τρίτης χώρας που είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου ο οποίος γίνεται δεκτός στην επικράτεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να υλοποιήσει ερευνητικό σχέδιο σε έναν ερευνητικό οργανισμό·

γ) "έρευνα", οι εργασίες δημιουργίας που αναλαμβάνονται με συστηματικό τρόπο για να αυξηθεί το σύνολο των γνώσεων, συμπεριλαμβανομένης της γνώσης του ανθρώπου, του πολιτισμού και της κοινωνίας καθώς και η χρησιμοποίηση αυτού του συνόλου γνώσεων για νέες εφαρμογές·

δ) "ερευνητικός οργανισμός", κάθε είδος ιδρύματος ή επιχείρησης ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου που πραγματοποιεί έρευνα και έχει εγκριθεί για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας από κράτος μέλος, σύμφωνα με τη νομοθεσία του ή τη διοικητική πρακτική του·

ε) «τίτλος διαμονής», κάθε άδεια που φέρει την ειδική μνεία «ερευνητής» που εκδίδεται δυνάμει της παρούσας οδηγίας από τις αρχές κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 2 εδάφιο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών[39].

[39] ΕΕ L 157 της 15.6.2002, σ.1.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται στους υπηκόους τρίτων χωρών, υπό την επιφύλαξη πιο ευνοϊκών διατάξεων που ενδεχομένως προκύπτουν:

α) από διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που έχουν συναφθεί μεταξύ της Κοινότητας ή της Κοινότητας και των κρατών μελών της αφενός και ενός ή περισσοτέρων τρίτων χωρών αφετέρου·

β) από διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών και ενός ή περισσοτέρων τρίτων χωρών.

2. Η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν ή να διατηρούν πιο ευνοϊκές διατάξεις για τα πρόσωπα στα οποία αυτή εφαρμόζεται. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία σε υπήκοο τρίτης χώρας που ζητά την εισδοχή του προκειμένου να διδάξει σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σύμφωνα με τη νομοθεσία ή τη διοικητική πρακτική των κρατών μελών.

3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται:

α) στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν σε κράτος μέλος ως αιτούντες άσυλο ή επικουρική προστασία ή στο πλαίσιο καθεστώτων προσωρινής προστασίας·

β) στους υπηκόους τρίτων χωρών που ζητούν να διαμείνουν σε κράτος μέλος υπό την ιδιότητα του φοιτητή κατά την έννοια της οδηγίας .../.../ΕΚ σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς σπουδών, επαγγελματικής κατάρτισης ή εθελοντισμού, προκειμένου να πραγματοποιήσουν έρευνες για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος·

γ) στους υπηκόους τρίτων χωρών των οποίων η απέλαση έχει ανασταλεί για πραγματικούς ή νομικούς λόγους·

δ) σε περίπτωση απόσπασης ερευνητή από ερευνητικό οργανισμό σε άλλο ερευνητικό οργανισμό διαφορετικού κράτους μέλους.

Κεφάλαιο ΙΙ

Ερευνητικοί οργανισμοί

Άρθρο 4

Έγκριση

1. Κάθε ερευνητικός οργανισμός ο οποίος επιθυμεί να υποδεχθεί ερευνητή στο πλαίσιο της διαδικασίας εισδοχής που προβλέπεται από την παρούσα οδηγία πρέπει να έχει προηγουμένως εγκριθεί προς το σκοπό αυτό από το κράτος μέλος στην επικράτεια του οποίου είναι εγκατεστημένος.

2. Η αίτηση έγκρισης κατατίθεται από τον ενδιαφερόμενο οργανισμό στην αρχή που διορίζεται προς τον σκοπό αυτό από το κράτος μέλος και συνοδεύεται από

πληροφορίες που αφορούν, κατά περίπτωση, την αποστολή του ή τον εταιρικό σκοπό του και από την απόδειξη ότι πραγματοποιεί ερευνητικές δραστηριότητες.

3. Τα κράτη μέλη εγκρίνουν για απεριόριστο χρονικό διάστημα τους δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς των οποίων η κύρια αποστολή συνίσταται στη διεξαγωγή ερευνητικών δραστηριοτήτων καθώς και τα ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα των κρατών μελών, κατά την έννοια της νομοθεσίας τους ή της διοικητικής πρακτικής τους.

4. Τα κράτη μέλη εγκρίνουν για απεριόριστο χρονικό διάστημα τους δημόσιους οργανισμούς εφόσον αυτοί αναπτύσσουν συμπληρωματικές ερευνητικές δραστηριότητες προς την κύρια αποστολή τους.

5. Τα κράτη μέλη εγκρίνουν τους ιδιωτικούς οργανισμούς για περίοδο πέντε ετών ανανεώσιμη, εφόσον αναπτύσσουν συμπληρωματικές προς τον εταιρικό σκοπό τους ερευνητικές δραστηριότητες.

6. Κατά την υποβολή αίτησης έγκρισης, ο ερευνητικός οργανισμός αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι του κράτους μέλους υποδοχής να καλύψει τα έξοδα ταξιδίου, περίθαλψης και επιστροφής των ερευνητών τους οποίους θα υποδεχθεί και να τους χορηγήσει τη βεβαίωση που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3. Η ευθύνη του ερευνητικού οργανισμού παρατείνεται κατά το έτος που ακολουθεί την ημερομηνία λήξης της σύμβασης υποδοχής που αναφέρεται στο άρθρο 5 ή την ημερομηνία κατά την οποία ο οργανισμός ειδοποίησε το κράτος μέλος για την επέλευση γεγονότος το οποίο εμποδίζει την εκτέλεση της σύμβασης δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 4, για όσο χρονικό διάστημα ο ερευνητής δεν έχει εγκαταλείψει την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7. Οι εγκεκριμένοι οργανισμοί διαβιβάζουν στην αρμόδια αρχή που έχει διοριστεί προς τον σκοπό αυτό από τα κράτη μέλη βεβαίωση ότι οι εργασίες πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο καθενός εκ των ερευνητικών σχεδίων για τα οποία έχουν υπογράψει σύμβαση υποδοχής στη βάση του άρθρου 5 εντός προθεσμίας δύο μηνών μετά την ημερομηνία λήξης αυτής της σύμβασης.

8 Η αρμόδια αρχή που είναι διορισμένη προς τον σκοπό αυτό από κάθε ένα εκ των κρατών μελών καταρτίζει τους καταλόγους των διαφόρων κατηγοριών ερευνητικών οργανισμών που είναι εγκεκριμένοι για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Αυτοί οι κατάλογοι ενημερώνονται και δημοσιεύονται κάθε έτος σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου των κρατών μελών.

9. Ένα κράτος μέλος μπορεί να αρνηθεί να ανανεώσει ή να ανακαλέσει την έγκριση ερευνητικού οργανισμού ο οποίος δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 7 ή ο οποίος έχει υπογράψει σύμβαση υποδοχής με υπήκοο τρίτης χώρας έναντι του οποίου έκανε χρήση του άρθρου 8 παράγραφος 1. Όταν η έγκριση απορριφθεί ή ανακληθεί ή απορριφθεί η ανανέωσή της στη βάση του άρθρου 8 παράγραφος 1, ο συγκεκριμένος οργανισμός δεν μπορεί να επιδιώξει νέα έγκριση πριν την πάροδο προθεσμίας πέντε ετών μετά την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης ανάκλησης ή μη ανανέωσης.

Άρθρο 5

Σύμβαση υποδοχής

1. Ο ερευνητικός οργανισμός ο οποίος επιθυμεί να υποδεχθεί έναν ερευνητή υπογράφει μαζί του σύμβαση υποδοχής με την οποία ο ερευνητής αναλαμβάνει τη δέσμευση να ολοκληρώσει το ερευνητικό σχέδιο και ο οργανισμός τη δέσμευση να υποδεχθεί τον ερευνητή προς το σκοπό αυτό υπό την προϋπόθεση της έκδοσης του τίτλου διαμονής του ερευνητή.

2. Ένας ερευνητικός οργανισμός μπορεί να υπογράψει σύμβαση υποδοχής μόνον εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

α) το ερευνητικό σχέδιο έχει γίνει δεκτό από τα αρμόδια όργανα του οργανισμού αφού ελεγχθούν τα ακόλουθα στοιχεία :

i) το αντικείμενο των προς διεξαγωγή ερευνών, η διάρκειά τους και η διαθεσιμότητα των απαραίτητων χρηματοοικονομικών μέσων για την υλοποίησή τους·

ii) τα προσόντα του ερευνητή σε σχέση με το αντικείμενο των ερευνών· αυτά πρέπει να επιβεβαιώνονται με επικυρωμένο αντίγραφο του πτυχίου του σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο β)·

β) ο ερευνητής θα διαθέτει κατά τη διάρκεια της διαμονής του επαρκείς μηνιαίους πόρους, σύμφωνα με το ελάχιστο ποσό που έχει δημοσιευθεί προς τον σκοπό αυτό από το κράτος μέλος, για να καλύψει τις ανάγκες του και τα έξοδα επιστροφής χωρίς να προσφύγει στο σύστημα κοινωνικής αρωγής του συγκεκριμένου κράτους μέλους·

γ) ο ερευνητής θα διαθέτει ασφάλιση κατά της ασθένειας για όλους τους κινδύνους που κανονικά καλύπτονται για τους υπηκόους του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

3. Μετά την υπογραφή της σύμβασης υποδοχής, ο ερευνητικός οργανισμός χορηγεί στον ερευνητή βεβαίωση κάλυψης των εξόδων ταξιδίου, περίθαλψης και επιστροφής του.

4. Η σύμβαση υποδοχής λήγει αυτομάτως σε περίπτωση που λήγει η νομική σχέση που συνδέει τον ερευνητή με τον ερευνητικό οργανισμό. Ο ερευνητικός οργανισμός ειδοποιεί το συντομότερο δυνατό την αρχή που έχει διοριστεί προς τον σκοπό αυτό από τα κράτη μέλη για κάθε γεγονός το οποίο εμποδίζει την εκτέλεση αυτής της σύμβασης.

Κεφάλαιο ΙΙΙ

Εισδοχή των ερευνητών

Άρθρο 6

Προϋποθέσεις εισδοχής

Τα κράτη μέλη δέχονται έναν ερευνητή εφόσον αυτός:

α) παρουσιάζει ισχύον διαβατήριο ή ισοδύναμα ταξιδιωτικά έγγραφα·

β) παρουσιάζει σύμβαση υποδοχής υπογεγραμμένη με ερευνητικό οργανισμό σύμφωνα με το άρθρο 5, η οποία συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τη χρηματοδότηση του ερευνητικού σχεδίου και επικυρωμένο αντίγραφο του πτυχίου του ερευνητή σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο β)·

γ) παρουσιάζει βεβαίωση κάλυψης των εξόδων, η οποία έχει εκδοθεί από τον ερευνητικό οργανισμό σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3·

δ) δεν θεωρείται ότι αποτελεί απειλή για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία.

Άρθρο 7

Διάρκεια του τίτλου διαμονής

Τα κράτη μέλη χορηγούν τίτλο διαμονής διάρκειας ίσης ή ανώτερης του έτους και ανανεώνουν αυτόν τον τίτλο ανά έτος εφόσον συνεχίζουν να πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στα άρθρα 5 και 6. Εάν η διάρκεια των ερευνητικών εργασιών είναι κατώτερη του έτους, ο τίτλος διαμονής χορηγείται για περίοδο ίση προς τη διάρκεια των εργασιών.

Άρθρο 8

Ανάκληση ή μη ανανέωση του τίτλου διαμονής

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να ανακαλέσουν ή να απορρίψουν την ανανέωση ενός τίτλου διαμονής σε περίπτωση κατά την οποία:

α) ο δικαιούχος της άδειας εμφανίζεται ότι δεν εξεπλήρωνε ή δεν εκπληρώνει πλέον τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6·

β) ο δικαιούχος διαμένει για σκοπούς άλλους πέραν εκείνων για τους οποίους του χορηγήθηκε η άδεια διαμονής.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να ανακαλούν ή να απορρίπτουν την ανανέωση τίτλου διαμονής για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας. Όταν παίρνουν μία τέτοια απόφαση, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τη σοβαρότητα ή το χαρακτήρα της διαπραχθείσας από το συγκεκριμένο άτομο παράβασης της δημόσιας τάξης ή ασφάλειας ή τους κινδύνους που ενδεχομένως αντιπροσωπεύει . Η επέλευση ασθένειας ή αναπηρίας μετά τη χορήγηση του τίτλου διαμονής δεν μπορεί να δικαιολογήσει την άρνηση ανανέωσης του τίτλου, την ανάκλησή του ή την απομάκρυνση από την επικράτεια από την αρμόδια αρχή του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Άρθρο 9

Απάτη

Τα κράτη μέλη ανακαλούν κάθε τίτλο διαμονής ο οποίος εκδόθηκε βάσει της παρούσας οδηγίας όταν αυτός αποκτήθηκε με δόλια μέσα.

Κεφάλαιο IV

Δικαιώματα των ερευνητών

Άρθρο 10

Διαμονή και έρευνα

Ο ερευνητής έχει δικαίωμα εισόδου και διαμονής στην επικράτεια του κράτους μέλους το οποίο τον έκανε δεκτό και δικαίωμα να πραγματοποιήσει το ερευνητικό σχέδιο για το οποίο υπέγραψε σύμβαση υποδοχής. Το κράτος μέλος χορηγεί στον υπήκοο της τρίτης χώρας κάθε ευκολία για να αποκτήσει την απαιτούμενη θεώρηση σε περίπτωση που εκδίδει τους τίτλους διαμονής μόνον στην επικράτειά του.

Άρθρο 11

Διδασκαλία

Ο ερευνητής που γίνεται δεκτός σύμφωνα με την παρούσα οδηγία μπορεί να διδάσκει σε εκπαιδευτικό ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, κατά την έννοια της νομοθεσίας ή της διοικητικής πρακτικής των κρατών μελών, για ένα μέγιστο αριθμό ωρών ετησίως που ορίζεται από κάθε κράτος μέλος..

Άρθρο 12

Ίση μεταχείριση

Ο δικαιούχος τίτλου διαμονής έχει δικαίωμα ίσης μεταχείρισης με τους υπηκόους όσον αφορά:

α) την αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων επαγγελματικών τίτλων, σύμφωνα με τις δέουσες εθνικές διαδικασίες·

β) τις συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των όρων αμοιβής και απόλυσης·

γ) την κοινωνική ασφάλιση όπως αυτή καθορίζεται από την εθνική νομοθεσία·

δ) τα φορολογικά προνόμια·

ε) την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που τίθενται στη διάθεση του κοινού.

Άρθρο 13

Κινητικότητα

1. Ο δικαιούχος τίτλου διαμονής που εκδίδεται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας μπορεί, υπό την κάλυψη αυτού του τίτλου καθώς και διαβατηρίου ή ισοδύναμου ταξιδιωτικού εγγράφου, να πραγματοποιεί στην επικράτεια ενός άλλου κράτους μέλους, μέρος του ερευνητικού σχεδίου, στο βαθμό που δεν θεωρείται από το συγκεκριμένο κράτος μέλος ως απειλή για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία. Ενδεχομένως, λαμβάνοντας υπόψη την περίοδο που απαιτείται για να πραγματοποιήσει αυτό το μέρος των ερευνών, υπογράφεται νέα σύμβαση υποδοχής, βάσει της οποίας λαμβάνει άδεια διαμονής του δεύτερου κράτους μέλους..

2. Η παράγραφος 1 δεν επηρεάζει τη δυνατότητα των κρατών μελών να επιβάλουν την υποχρέωση έκδοσης θεώρησης σύντομης διάρκειας σε σχέση με υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν απολαμβάνουν το καθεστώς αμοιβαίας ισοδυναμίας που προβλέπεται στο άρθρο 21 της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν.

Κεφάλαιο V

Διαδικασία και διαφάνεια

Άρθρο 14

Υποβολή των αιτήσεων για τη χορήγηση τίτλου διαμονής

Τα κράτη μέλη καθορίζουν το κατά πόσον οι αιτήσεις για τη χορήγηση τίτλου διαμονής υποβάλλονται από τον ερευνητή ή από τον συγκεκριμένο ερευνητικό οργανισμό.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται:

- είτε στη χώρα κατοικίας του ερευνητή, μέσω της αντιπροσωπείας του κράτους μέλους στο οποίο θα πραγματοποιηθούν οι ερευνητικές δραστηριότητες·

- είτε απευθείας στο έδαφος της Κοινότητας, εφόσον ο ερευνητής ευρίσκεται νομίμως, ενδεχομένως μέσω της αντιπροσωπείας του κράτους μέλους στο οποίο θα πραγματοποιηθούν οι ερευνητικές δραστηριότητες.

Κατά παρέκκλιση, τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάζουν αίτηση η οποία δεν υποβλήθηκε σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 15

Διαδικαστικές εγγυήσεις

1. Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους κοινοποιούν γραπτά στον αιτούντα, σύμφωνα με τις διαδικασίες κοινοποίησης που ισχύουν σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο για το συγκεκριμένο ζήτημα, τις αποφάσεις που λαμβάνουν σχετικά με αίτηση εισδοχής ή ανανέωσης τίτλου διαμονής το αργότερο εντός προθεσμίας 30 ημερών μετά την ημερομηνία της υποβολής της αίτησης. Κάθε συνέπεια που έχει για τις αρμόδιες αρχές η απουσία απόφασης μετά τη λήξη αυτής της προθεσμίας πρέπει να ρυθμίζεται από την εθνική νομοθεσία του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Σε

εξαιρετικές περιπτώσεις που έχουν σχέση με την πολυπλοκότητα της αίτησης, αυτή η προθεσμία μπορεί να παραταθεί.

2. Κάθε απόφαση άρνησης, τροποποίησης, μη ανανέωσης ή ανάκλησης ενός τίτλου διαμονής πρέπει να είναι δεόντως δικαιολογημένη. Η κοινοποίηση προσδιορίζει τα ένδικα μέσα τα οποία διαθέτει ο ενδιαφερόμενος καθώς και την προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να δράσει.

3. Ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει το δικαίωμα να προσφύγει στα δικαστήρια του συγκεκριμένου κράτους μέλους κατά οποιασδήποτε απόφασης άρνησης, τροποποίησης, μη ανανέωσης ή ανάκλησης τίτλου διαμονής.

Άρθρο 16

Τέλη

Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τους αιτούντες να καταβάλουν τέλη για την εξέταση των αιτήσεων για τη χορήγηση τίτλου διαμονής. Το επίπεδο των τελών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πραγματικά διοικητικά έξοδα.

Άρθρο 17

Διαφάνεια

Κάθε κράτος μέλος καταβάλλει προσπάθεια ώστε να τίθεται στη διάθεση του κοινού ένα όσο το δυνατόν πληρέστερο και τακτικά ενημερωνόμενο σύνολο πληροφοριών, κυρίως μέσω του Διαδικτύου, σχετικά με τους εγκεκριμένους δυνάμει του άρθρου 4 ερευνητικούς οργανισμούς με τους οποίους οι ερευνητές μπορούν να συνάπτουν σύμβαση υποδοχής, καθώς και με τις προϋποθέσεις και διαδικασίες εισόδου και διαμονής στην επικράτειά του με σκοπό την πραγματοποίηση ερευνών που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

Κεφάλαιο VI

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 18

Έκθεση

Περιοδικά, και για πρώτη φορά το αργότερο στις […*], η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη και προτείνει ενδεχομένως τις απαραίτητες τροποποιήσεις. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν προς το σκοπό αυτό στην Επιτροπή τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

[* Τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.]

Άρθρο 19

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι απαραίτητες για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2006. Κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο αυτών των διατάξεων καθώς και ένα πίνακα αντιστοιχίας μεταξύ αυτών των διατάξεων και της παρούσας οδηγίας.

   Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις συγκεκριμένες διατάξεις, αυτές περιλαμβάνουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παραπομπή αυτού του είδους κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομέρειες αυτής της παραπομπής θεσπίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστικών διατάξεων εθνικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 20

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 21

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο,
Ο Πρόεδρος

Πρόταση ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη διευκόλυνση της εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Οι λόγοι για τους οποίους είναι απαραίτητο να επιταχυνθεί η μεταφορά της οδηγίας χάρη στα μέτρα που περιλαμβάνονται στη σύσταση εξηγήθηκαν ήδη στην ανακοίνωση. Η πρόταση σύστασης καλύπτει τέσσερις τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη καλούνται να θεσπίσουν σταδιακά μέτρα για να διευκολύνουν την εισδοχή των ερευνητών τρίτων χωρών. Αφορούν αντίστοιχα την εισδοχή για σκοπούς έρευνας, τη χορήγηση τίτλου διαμονής, την οικογενειακή επανένωση, και τη λειτουργική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής. Για κάθε ένα από αυτούς τους τομείς, προσδιορίζονται συγκεκριμένα μέτρα και υποβάλλονται για έγκριση στο Συμβούλιο με σκοπό την εφαρμογή τους από τα κράτη μέλη. Ο στόχος είναι θεσπιστεί μία πρώτη σειρά μέτρων εντός ενός έτους από την έγκριση της σύστασης από το Συμβούλιο.

Η νομική βάση της πρότασης σύστασης καθορίστηκε σε σχέση με το αντικείμενο των τεσσάρων τομέων που καλύπτονται και απαριθμούνται ανωτέρω: υπάγονται στο άρθρο 62 της συνθήκης ΕΚ. Όπως και με την οδηγία, η Δανία δεν θα συμμετέχει στην έγκριση της πρότασης οδηγίας η οποία δεν θα τη δεσμεύει και δεν θα εφαρμόζεται σε σχέση με αυτήν δυνάμει των άρθρων 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Δεν θα εφαρμόζεται επίσης στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία δυνάμει των άρθρων 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας, εκτός εάν αυτά τα κράτη αποφασίσουν διαφορετικά σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που ορίζονται στο προαναφερόμενο πρωτόκολλο.

Λαμβάνοντας υπόψη τον επείγοντα χαρακτήρα και τη σημασία αυτών των μέτρων, σε σχέση με τους στόχους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας, αυτά θα υλοποιηθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο λόγω των διαστάσεων και των αποτελεσμάτων τους.

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

1. ΕΙΣΔΟΧΗ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το πρώτο σύνολο μέτρων της σύστασης αφορά την πρόσβαση σε θέσεις ερευνητών στην αγορά της απασχόλησης. Στοχεύει να εξασφαλίσει στους υπηκόους τρίτων χωρών ταχεία, εύκολη και απεριόριστη χρονικά πρόσβαση σε θέσεις ερευνητών.

α) Το πρώτο μέτρο αφορά τις άδειες εργασίας. Εφόσον γίνεται δεκτό ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση στερείται ερευνητών και ότι οι ανάγκες της στον συγκεκριμένο τομέα θα αυξηθούν κατά τα προσεχή έτη σε συνάρτηση με τους στόχους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που υπενθυμίζονται στην ανακοίνωση, δεν υπάρχει πλέον λόγος να ελέγχεται η αγορά της απασχόλησης πριν να δοθεί η δυνατότητα σε υπήκοο τρίτης χώρας να καταλάβει ερευνητική θέση. Η κατάργηση των αδειών εργασίας θα συντομεύσει τη διαδικασία εισδοχής των ερευνητών στην επικράτεια. Πριν από την πλήρη κατάργηση που προβλέπεται στην οδηγία, τα κράτη μέλη καλούνται να επιλέξουν μεταξύ απαλλαγής ή αυτοδίκαιης χορήγησης αδείας σε συνάρτηση με τη μέθοδο που ανταποκρίνεται καλύτερα στον τρόπο με τον οποίο οι διοικήσεις που είναι επιφορτισμένες με τις πολιτικές απασχόλησης και μετανάστευσης διοργανώνουν τη συνεργασία τους.

β) Για τους ίδιους λόγους, οι ερευνητές υπήκοοι τρίτων χωρών δεν θα πρέπει να υπόκεινται σε ποσοστώσεις. Η σύσταση δεν εκφράζεται σχετικά με τη χρησιμοποίηση ποσοστώσεων από τα κράτη μέλη, αλλά προτείνει ότι οι υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι είναι υποψήφιοι για θέσεις ερευνητών δεν υπόκεινται σε περιορισμούς εισόδου από αυτές τις ποσοστώσεις όταν αυτές υπάρχουν.

γ) Πάντα για τους ίδιους λόγους, η πρόσβαση στις θέσεις ερευνητών δεν θα πρέπει να περιορίζεται χρονικά σε μία ανώτατη περίοδο, γεγονός το οποίο δεν εμποδίζει τη δυνατότητα να χορηγούνται στους ερευνητές τίτλοι διαμονής περιορισμένης διάρκειας στο βαθμό που αυτοί είναι απεριόριστα ανανεώσιμοι. Η σύσταση προβλέπει σε σχέση με το θέμα μία παρέκκλιση στην περίπτωση μέτρων που αποβλέπουν στην καταπολέμηση της διαρροής επιστημόνων, εάν η πολιτική που ακολουθείται από κάποιο κράτος μέλος συνδέει την πρόσβαση σε θέση ερευνητή με την επιστροφή στη χώρα καταγωγής για να αναπτύξει εκεί τις αποκτηθείσες γνώσεις.

2. ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Το δεύτερο σύνολο μέτρων αφορά τη διάρκεια και τη χορήγηση των τίτλων διαμονής.

α) Για να μπορεί η Ευρωπαϊκή Ένωση να προσελκύσει ερευνητές τρίτων χωρών είναι απαραίτητο να υπάρχει απλή και ταχεία διαδικασία έκδοσης του τίτλου διαμονής. Η σύσταση προτείνει κατά συνέπεια στα κράτη μέλη να ορίσουν ως στόχο την έκδοση του τίτλου εντός τριάντα ημερών κατ' ανώτατο όριο.

β) Το δεύτερο μέτρο σχετικά με τον τίτλο διαμονής αφορά τη διάρκεια της εισδοχής στην αγορά της εργασίας. Στόχος είναι να καταργηθούν οι χρονικοί περιορισμοί και να εξασφαλιστεί ότι ο τίτλος διαμονής των ερευνητών μπορεί κατ' αρχήν να ανανεωθεί σε όλες τις περιπτώσεις. Όπως και για την άδεια εργασίας, η σύσταση δέχεται παρεκκλίσεις από αυτή την αρχή στο πλαίσιο της καταπολέμησης της διαρροής επιστημονικού δυναμικού.

γ) Το τρίτο μέτρο στοχεύει να διευκολύνει τη μετάβαση προς τη μεταφορά και την εφαρμογή της οδηγίας. Δεδομένου ότι το σύστημα που προτείνει αναγνωρίζει το σημαντικό ρόλο του ερευνητικού οργανισμού στη διαδικασία χορήγησης του τίτλου διαμονής, η σύσταση προτείνει στα κράτη μέλη να προσεγγίσουν χωρίς καθυστέρηση αυτό το μηχανισμό. Αυτή η μετάβαση θα είναι σημαντική για να δημιουργηθεί σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ των ερευνητικών οργανισμών και των αρμόδιων για τη μετανάστευση αρχών των κρατών μελών, η οποία θα είναι θεμελιώδης για την εφαρμογή της οδηγίας. Αυτή η σταδιακή ανάμειξη θα μπορούσε να αφορά, κατ' επιλογή των κρατών μελών, την επικύρωση της ιδιότητας του ερευνητή, την αξιολόγηση του ερευνητικού σχεδίου (ιδιαίτερα όσον αφορά τη χρηματοδότησή του), την αξιολόγηση των πόρων του ερευνητή κατά τη διάρκεια της διαμονής του, την υποβολή της αίτησης για τη χορήγηση τίτλου διαμονής προς όφελος του ερευνητή, κ.λ.π.

3. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ

Πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό στοιχείο για τον ερευνητή υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος προτίθεται να εγκατασταθεί στην Ευρώπη. Η δυσκολία να καλέσει την

οικογένειά του ή η αδυναμία εξεύρεσης εργασίας ενός μέλους της οικογένειας αποτελούν σημαντικά φρένα στην κινητικότητα των ερευνητών και μπορούν να τους παροτρύνουν να επιλέξουν κάποιον άλλο προορισμό. Έχει κατά συνέπεια θεμελιώδη σημασία να διευκολυνθεί η είσοδος και η διαμονή των μελών της οικογένειας των ερευνητών τους οποίους η Ευρωπαϊκή Ένωση δέχεται στην επικράτειά της. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η οδηγία σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης εγκρίθηκε επίσημα στις 22 Σεπτεμβρίου 2003, δεν κρίθηκε απαραίτητο να υπάρξει εκ νέου νομοθέτημα σχετικά με το ζήτημα. Είναι κατά συνέπεια απαραίτητο να αντιμετωπιστεί το συγκεκριμένο ζήτημα στο πλαίσιο της σύστασης που προτείνει στα κράτη μέλη να θεσπίσουν διάφορα μέτρα πιο ευνοϊκά από την οδηγία για το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης.

α) Τα κράτη μέλη που δεν θα επέτρεπαν την επανένωση των μελών της οικογένειας για τα οποία η επανένωση είναι απλά προαιρετική καλούνται να προωθήσουν την εισδοχή τους όταν ο αιτών την επανένωση είναι ερευνητής.

β) Προτείνεται να μην αντιτάσσεται σε αίτηση επανένωσης την οποία υποβάλλει ερευνητής το γεγονός ότι αυτή κατατέθηκε ενώ τα μέλη της οικογένειας ευρίσκονται ήδη στην επικράτεια σε νόμιμη κατάσταση. Η οδηγία σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης παρέχει τη δυνατότητα να γίνονται δεκτές αυτές οι αιτήσεις και η σύσταση αναγνωρίζει γενικότερα αυτή τη δυνατότητα στους ερευνητές. Οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν για να ευνοηθεί η εισδοχή των ερευνητών προς όφελος των οποίων προτείνεται κυρίως να τους παρέχεται η δυνατότητα υποβολής αιτήσεων εισδοχής επιτόπου θα μπορούσαν πράγματι να ακυρωθούν από την αντιτασσόμενη άρνηση σε αιτήσεις οικογενειακής επανένωσης που υποβάλλονται επιτόπου, η οποία κρίνεται στη συγκεκριμένη περίπτωση δυσανάλογη.

γ) Η δυνατότητα εργασίας των μελών της οικογένειας του ερευνητή αποτελεί σαφώς σημαντικό στοιχείο στην απόφαση του ερευνητή να εγκατασταθεί ή όχι στην Ευρώπη. Χάρη συνοχής προτείνεται κατά συνέπεια να χορηγείται στα μέλη της οικογένειας η πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που επιφυλάσσεται για υπηκόους τρίτης χώρας.

δ) Αυτό το μέτρο αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας χορήγησης των τίτλων διαμονής στα μέλη της οικογένειας. Όπως και για τον ίδιο τον ερευνητή, η σύσταση προτείνει στα κράτη μέλη συντομότερη προθεσμία από εκείνη που προβλέπεται στο εθνικό τους δίκαιο για την οικογενειακή επανένωση και σε κάθε περίπτωση συντομότερη προθεσμία από την ανώτατη προθεσμία των 9 μηνών που προβλέπεται από την οδηγία.

ε) Πάντα με την ίδια προοπτική της ταχύτητας και της ανταγωνιστικότητας σε παγκόσμιο επίπεδο, η σύσταση καλεί τα κράτη μέλη να μην εφαρμόζουν περίοδο αναμονής στις αιτήσεις που κατατίθενται από τους ερευνητές.

4. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Αυτό τελευταίο σκέλος της σύστασης το οποίο είναι οριζόντιου χαρακτήρα περιλαμβάνει σειρά συνοδευτικών μέτρων διοικητικού χαρακτήρα που αποβλέπουν να διευκολύνουν την εφαρμογή της σύστασης και, μεταγενέστερα, της οδηγίας.

α) Τα κράτη μέλη καλούνται να ενημερώνουν την Επιτροπή για τα μέτρα διευκόλυνσης που θεσπίζουν για την είσοδο και τη διαμονή των ερευνητών τρίτων χωρών.

β) Προκειμένου να υπάρξει καλύτερη γνώση των ροών των συγκεκριμένων προσώπων, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να συγκεντρώνουν και να ανακοινώνουν στην Επιτροπή στατιστικές για τους τίτλους διαμονής που εκδίδουν στους ερευνητές και στα μέλη της οικογενείας τους.

γ) έωςστ)Με σκοπό να διευκολυνθεί η εισδοχή των ερευνητών και να προσδιοριστούν με ακρίβεια τα εμπόδια που αντιμετωπίζονται στην πράξη και οι λύσεις που μπορούν να εξευρεθούν, η σύσταση προβλέπει στα σημεία 3, 4 και 5 το διορισμό αρμοδίων επαφής για την εισδοχή των ερευνητών υπηκόων τρίτων χωρών στα αρμόδια υπουργεία (μετανάστευσης και έρευνας) καθώς και στις πρεσβείες έτσι ώστε να μπορούν να ενημερώνουν καλύτερα τους υπηκόους τρίτης χώρας που είναι υποψήφιοι για θέση ερευνητή στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτά τα ιδιαίτερα καθήκοντα μπορούν να ανατεθούν σε ήδη απασχολούμενο μέλος του προσωπικού. Οι ερευνητικοί οργανισμοί καλούνται επίσης στο σημείο 6 να διορίσουν στο εσωτερικό τους έναν αρμόδιο επαφής για να πληροφορεί τους ερευνητές τρίτων χωρών και να διευκολύνει τη συνεργασία με την αρμόδια για τη μετανάστευση διοίκηση των κρατών μελών λόγω του ρόλου που θα διαδραματίζουν στη διαδικασία εισδοχής δυνάμει της οδηγίας.

ζ) Τέλος, ενθαρρύνεται η δικτύωση στο επίπεδο των κρατών μελών· αυτή θα διευκολυνθεί σε μεγάλο βαθμό από τις προσπάθειες που έχουν ήδη καταβληθεί με την δημιουργία στο Διαδίκτυο της ευρωπαϊκής πύλης για την κινητικότητα των ερευνητών και τη μελλοντική δημιουργία του δικτύου του κέντρου κινητικότητας που καλύπτει 33 χώρες το οποίο θα είναι λειτουργικό στις αρχές του 2004.

2004/0062 (CNS)

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη διευκόλυνση της εισδοχής των υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στην Κοινότητα

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και κυρίως το άρθρο 63,,

την πρόταση της Επιτροπής[40],

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[41],

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής[42],

εκτιμώντας τα εξής:

(1) Με σκοπό να ενισχύσει και να διαρθρώσει την ευρωπαϊκή πολιτική έρευνας, η Επιτροπή έκρινε απαραίτητο[43], τον Ιανουάριο 2000, να δημιουργήσει τον ευρωπαϊκό χώρο έρευνας σαν κεντρικό άξονα των μελλοντικών ενεργειών της Κοινότητας στο συγκεκριμένο τομέα.

(2) Εγκρίνοντας τον ευρωπαϊκό χώρο έρευνας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας όρισε σαν στόχο της Κοινότητας να καταστεί μέχρι το 2010 η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο.

(3) Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας επιβάλλει μεγαλύτερη κινητικότητα για τους ερευνητές, γεγονός το οποίο αναγνώρισε το έκτο πρόγραμμα πλαίσιο έρευνας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ανοίγοντας περισσότερο τα προγράμματά του στους ερευνητές τρίτων χωρών.

(4) Ο αριθμός ερευνητών τους οποίους η Κοινότητα θα πρέπει να διαθέτει για να ανταποκριθεί στο στόχο της επένδυσης του 3% του ΑΕγχΠ στην έρευνα που ορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης υπολογίζεται σε 700 000 άτομα. Αυτός ο στόχος πρέπει να υλοποιηθεί μέσω ενός συνόλου συγκλινόντων μέτρων όπως η ενίσχυση της προσέλκυσης των νέων σε επιστημονικές σταδιοδρομίες, η αύξηση των δυνατοτήτων κατάρτισης και κινητικότητας στην έρευνα, η βελτίωση των προοπτικών σταδιοδρομίας για τους ερευνητές στο εσωτερικό της Κοινότητας και

---

40 ΕΕ C […] της […], σ. […].
41 ΕΕ C […] της […], σ. […].
42 ΕΕ C […] της […], σ. […].
43 COM (2000) 6 της 18ης Ιανουαρίου 2000.

μεγαλύτερο άνοιγμα της Κοινότητας σε υπηκόους τρίτων χωρών που μπορούν να γίνουν δεκτοί για σκοπούς έρευνας.

(5) Αναμένοντας τη θέσπιση οδηγίας η οποία θα συμβάλλει στην υλοποίηση αυτών των στόχων δημιουργώντας μια διαδικασία για την εισδοχή των υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς έρευνας, πρέπει να κληθούν τα κράτη μέλη, με την παρούσα σύσταση, να διευκολύνουν από τώρα αυτή την εισδοχή.

(6) Δεδομένου ότι η Κοινότητα παρουσιάζει έλλειμμα ερευνητών και πρέπει να διευκολύνει την εισδοχή, θα πρέπει να ευνοηθεί η πρόσβαση σε ερευνητικές θέσεις στην αγορά εργασίας, κυρίως με την απαλλαγή από την υποχρέωση άδειας εργασίας.

(7) Προκειμένου να είναι ανταγωνιστικά και ελκυστικά στο πλαίσιο του ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο, τα κράτη μέλη πρέπει να διευκολύνουν και να συντομεύσουν τις διαδικασίες τους για την έκδοση και την ανανέωση θεωρήσεων και τίτλων διαμονής στους ερευνητές.

(8) Η εφαρμογή της παρούσας σύστασης δεν πρέπει να ευνοήσει τη διαρροή επιστημόνων από αναδυόμενες ή αναπτυσσόμενες χώρες. Συνοδευτικά μέτρα που στοχεύουν να προωθήσουν σε αυτές τις περιπτώσεις την ένταξη των ερευνητών στη χώρα καταγωγής τους καθώς και να ευνοήσουν την κυκλοφορία των ερευνητών θα πρέπει να ληφθούν στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης με τις χώρες καταγωγής με σκοπό την εγκαθίδρυση συνολικής μεταναστευτικής πολιτικής.

(9) Δεδομένου ότι τα ζητήματα που αφορούν την οικογενειακή επανένωση αποτελούν αποφασιστικό παράγοντα στην απόφαση του ερευνητή να επιλέξει την Κοινότητα για τη διεξαγωγή των ερευνών του, θα ήταν ενδεδειγμένο τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να θεσπίζουν πιο ευνοϊκές διατάξεις σε σχέση με την οδηγία 2003/86 του Συμβουλίου της 22ας Σεπτεμβρίου 2003 σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης[44].

(10) Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ανταλλαγή δεδομένων και βέλτιστων πρακτικών για να βελτιωθούν οι διαδικασίες εισδοχής των ερευνητών. Η παρούσα σύσταση προσδιορίζει επίσης ως παράγοντες βελτίωσης τις επαφές μεταξύ αρμόδιων διοικήσεων και την εργασία μέσω δικτύων.

(11) Η παρούσα σύσταση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται κυρίως από τον Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(12) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας σύστασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν,

ΣΥΣΤΗΝΕΙ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

---

[44] ΕΕ L 251 της 3.10.2003, σ.12.

1) όσον αφορά την εισδοχή για σκοπούς έρευνας:

α) να ευνοούν την εισδοχή ερευνητών στην Κοινότητα είτε απαλλάσσοντάς τους από την υποχρέωση άδειας εργασίας είτε προβλέποντας ότι αυτή η άδεια θα τους χορηγείται αυτοδικαίως·

β) να μην περιορίζει με ποσοστώσεις την εισδοχή υπηκόων τρίτων χωρών για την κάλυψη ερευνητικών θέσεων·

γ) να εξασφαλίζουν στους υπηκόους τρίτων χωρών τη δυνατότητα να εργάζονται ως ερευνητές χωρίς ανώτατο χρονικό περιορισμό, εκτός εξαίρεσης δικαιολογημένης από τις ανάγκες της χώρας καταγωγής των ερευνητών·

2) όσον αφορά τους τίτλους διαμονής:

α) να καθορίσουν ανώτατη προθεσμία 30 ημερών ως στόχο για τη χορήγηση των τίτλων διαμονής που ζητούνται από τους υπηκόους τρίτων χωρών για σκοπούς έρευνας·

β) να εξασφαλίζουν στους υπηκόους τρίτων χωρών που ασκούν καθήκοντα ερευνητή την ανανέωση του τίτλου διαμονής τους χωρίς χρονικούς περιορισμούς, εκτός εξαίρεσης δικαιολογημένης από τις ανάγκες της χώρας καταγωγής των ερευνητών·

γ) να εντάξουν σταδιακά τους ερευνητικούς οργανισμούς στη διαδικασία εισδοχής των ερευνητών·

3) όσον αφορά την οικογενειακή επανένωση:

α) να ευνοούν την εισδοχή των μελών της οικογένειας ερευνητή τρίτης χώρας όταν αυτή δεν είναι υποχρεωτική·

β) να αναγνωρίζουν στους ερευνητές τρίτων χωρών και στα μέλη της οικογενείας τους τη δυνατότητα να υποβάλλουν αίτηση οικογενειακής επανένωσης όταν τα μέλη της οικογένειας ευρίσκονται ήδη νόμιμα στην επικράτειά τους·

γ) να εξασφαλίζουν στα μέλη της οικογένειας ερευνητή τρίτης χώρας, τα οποία δέχονται στο πλαίσιο της οικογενειακής επανένωσης, την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που αναγνωρίζεται σε υπηκόους τρίτων χωρών όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας του συγκεκριμένου κράτους μέλους·

δ) να καθορίζουν, για την χορήγηση απάντησης σε αίτηση εισδοχής μέλους της οικογένειας ερευνητή τρίτης χώρας, συντομότερη προθεσμία από εκείνη που προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο και, σε κάθε περίπτωση, από την προθεσμία των εννέα μηνών που προβλέπεται από το άρθρο 5 παράγραφος 4 της οδηγίας 2003/86·

ε) να μην εφαρμόζουν στα μέλη της οικογένειας ερευνητών τρίτων χωρών περιόδους αναμονής·

4) όσον αφορά τη λειτουργική συνεργασία:

α) να διαβιβάζουν στην Επιτροπή τις πληροφορίες που αφορούν τα μέτρα που έχουν θεσπίσει για να διευκολύνουν την εισδοχή των ερευνητών τρίτων χωρών·

β) να συγκεντρώνουν στατιστικές σχετικά με τον αριθμό τίτλων διαμονής που εκδίδουν σε ερευνητές τρίτων χωρών καθώς και στα μέλη της οικογενείας τους·

γ) να διορίζουν στο εσωτερικό του υπουργείου που είναι αρμόδιο για τη μετανάστευση και, ενδεχομένως, στο εσωτερικό της τοπικής διοίκησής τους, έναν αρμόδιο επαφής για την εισδοχή των ερευνητών τρίτων χωρών·

δ) να διορίζουν στο εσωτερικό του υπουργείου που είναι αρμόδιο για την έρευνα έναν αρμόδιο επαφής για την εισδοχή των ερευνητών τρίτων χωρών·

ε) να διορίζουν στο εσωτερικό των πρεσβειών τους έναν αρμόδιο επαφής για την εισδοχή των ερευνητών τρίτων χωρών·

στ) να ενθαρρύνουν τον διορισμό από τους ερευνητικούς οργανισμούς ενός αρμόδιου επαφής στο εσωτερικό τους για την εισδοχή των ερευνητών τρίτων χωρών·

ζ) να φροντίζουν ώστε τα πρόσωπα που είναι αρμόδια για την εισδοχή των ερευνητών τρίτων χωρών στο εσωτερικό των διοικήσεών τους και των ερευνητικών οργανισμών να δικτυώνονται σε εθνικό επίπεδο.

Βρυξέλλες, […]

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
[...]

Πρόταση ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη διευκόλυνση της χορήγησης από τα κράτη μέλη ενιαίων θεωρήσεων σύντομης διάρκειας για τους ερευνητές υπηκόους τρίτων χωρών που μετακινούνται για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Για να συμπληρωθεί το γενικό πλαίσιο σχετικά με την είσοδο και τη μετακίνηση των υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, αποδεικνύεται απαραίτητο να προβλεφθούν ειδικά μέτρα για να διευκολυνθούν οι προϋποθέσεις εισδοχής και μετακίνησης στα κράτη μέλη αυτής της κατηγορίας ατόμων για διαμονές σύντομης διάρκειας.

Η πρόταση σύστασης καλύπτει αποκλειστικά τον τομέα της χορήγησης ενιαίων θεωρήσεων για διαμονή της οποίας η διάρκεια δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες, καλώντας τα κράτη μέλη να θεσπίζουν σταδιακά τα μέτρα που διευκολύνουν την είσοδο και την κυκλοφορία των ερευνητών υπηκόων τρίτων χωρών που υπόκεινται σε υποχρέωση θεώρησης σύμφωνα με τον κανονισμό 539/2001 του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου[45].

Προσδιορίστηκαν συγκεκριμένα μέτρα και υποβλήθηκαν στο Συμβούλιο για έγκριση με σκοπό την εφαρμογή τους από τα κράτη μέλη. Στόχος είναι η αξιολόγηση της εφαρμογής των εν λόγω μέτρων ένα έτος μετά την έγκριση της σύστασης από το Συμβούλιο.

Η πρόταση σύστασης αφορά τις λεπτομέρειες της διαδικασίας χορήγησης ενιαίων θεωρήσεων και αποτελεί ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν. Η νομική βάση για το συγκεκριμένο ζήτημα είναι το άρθρο 62 παράγραφος 2 εδάφιο β) ii), γεγονός που συνεπάγεται την προσφυγή στην «μεταβλητή αντιμετώπιση», που ορίζεται από το πρωτόκολλο για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας και της Δανίας. Τοιουτοτρόπως δυνάμει του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στη συνθήκη ΕΚ, αυτό το κράτος δεν συμμετέχει στη θέσπιση της πρότασης σύστασης η οποία δεν έχει δεσμευτική ισχύ και δεν εφαρμόζεται σε αυτό. Παραταύτα όταν, όπως ισχύει στη συγκεκριμένη περίπτωση, οι προτάσεις αποτελούν ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν και σύμφωνα με το άρθρο 5 του πρωτοκόλλου, «η Δανία αποφασίζει εντός εξαμήνου αφότου το Συμβούλιο αποφασίσει μετά από πρόταση ή πρωτοβουλία να αναπτύξει περαιτέρω το κεκτημένο του Σένγκεν δυνάμει των διατάξεων του τίτλου IV της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εάν θα εφαρμόσει την απόφαση αυτή στο εθνικό της δίκαιο». Η σύσταση δεν θα εφαρμοστεί επίσης στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία, εκτός εάν αυτά τα κράτη μπορέσουν να πράξουν τοιουτοτρόπως δυνάμει μηχανισμού που προβλέπεται στο πρωτόκολλο που ενσωματώνει το κεκτημένο του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με τη συμφωνία που υπεγράφη στις 17 Μαΐου 1999 μεταξύ του Συμβουλίου, της Νορβηγίας και της Ισλανδίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών στην υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου Σένγκεν, τα μέτρα που λαμβάνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση για να τροποποιήσουν ή να συμπληρώσουν το κεκτημένο Σένγκεν υλοποιούνται και εφαρμόζονται από τη Νορβηγία και την Ισλανδία.

---

[45] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 539/2001 του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2001 περί του καταλόγου τρίτων χωρών υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών και του καταλόγου των τρίτων χωρών υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή, ΕΕ. L81 της 21.3.2001, σ.1 Κανονισμός που τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 453/2003 (ΕΕ L69 της 13.3.2003, σ.10).

Το άρθρο 3 της πράξης προσχώρησης προβλέπει ότι οι διατάξεις του κεκτημένου Σένγκεν και οι πράξεις που το συμπληρώνουν ή σχετίζονται με αυτό, οι οποίες περιλαμβάνονται στο παράρτημα του εν λόγω άρθρου, είναι δεσμευτικές και εφαρμόζονται στα νέα κράτη μέλη από την ημερομηνία προσχώρησης. Οι διατάξεις και οι πράξεις που δεν αναφέρονται στο συγκεκριμένο παράρτημα, αν και δεσμευτικές για τα νέα κράτη μέλη από τη στιγμή της προσχώρησης, εφαρμόζονται σε ένα νέο κράτος μέλος μετά από σχετική ειδική απόφαση του Συμβουλίου η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο. Σχετικά με τη θεώρηση, εξαιρουμένων των κανονισμών (ΕΚ) 539/2001 και 1683/95, οι διατάξεις Σένγκεν που αφορούν τις θεωρήσεις (άρθρα 9 έως 18 της σύμβασης του Σένγκεν και οι αποφάσεις εφαρμογής τους, κυρίως η κοινή προξενική εγκύκλιος) δεν απαριθμούνται σε αυτό το παράρτημα και, ενώ είναι δεσμευτικές από την ημερομηνία προσχώρησης, εφαρμόζονται στα νέα κράτη μέλη μόνο μετά από την προαναφερόμενη απόφαση του Συμβουλίου.

Λαμβάνοντας υπόψη τον επείγοντα χαρακτήρα και τη σημασία αυτών των μέτρων, σε σχέση με τους στόχους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας και λόγω του ίδιου του χαρακτήρα τους, μόνο η κοινοτική δράση επιτρέπει την επίτευξη του καθορισμένου στόχου.

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Για να μπορεί η Ευρωπαϊκή Ένωση να προσελκύσει τους ερευνητές τρίτων χωρών, είναι απαραίτητο να διευκολύνει την είσοδο και την κινητικότητά τους για να δοθεί η δυνατότητα σε αυτήν την κατηγορία ατόμων να μετακινούνται στο εσωτερικό του κοινού χώρου για να συμμετέχουν σε συγκεκριμένες ενέργειες στο πλαίσιο προγραμμάτων επιστημονικής έρευνας στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις χορήγησης ενιαίας θεώρησης σύντομης διάρκειας καθορίζονται από την κοινή προξενική εγκύκλιο. Η κοινή προξενική εγκύκλιος προβλέπει δυνατότητες διευκολύνσεων για διάφορα ζητήματα της διαδικασίας χορήγησης θεώρησης. Αυτές οι διευκολύνσεις παρέχονται σε καλόπιστα άτομα.

Η σύσταση βασίζεται απολύτως στην ιδέα ότι οι ερευνητές που καλούνται να συμμετέχουν σε ενέργειες για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και οι οποίοι είναι υπήκοοι τρίτων χωρών υποκείμενοι στην υποχρέωση θεώρησης σύμφωνα με τον κανονισμό 539/2001, μπορούν να θεωρούνται ως καλόπιστα άτομα για τα οποία ενδείκνυται να διευκολυνθεί η χορήγηση των ενιαίων θεωρήσεων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν ως στόχο τη θέσπιση των απαραίτητων διατάξεων από άποψη υλικών και διοικητικών πόρων για να εξασφαλιστεί γενικά η σύντμηση των προθεσμιών που απαιτούνται για τη χορήγηση θεωρήσεων εισόδου που ζητούνται από τους ερευνητές.

Η διεθνής κυκλοφορία των ερευνητών που αναγκάζονται να μετακινούνται συχνά για διαμονές σύντομης διάρκειας πρέπει να διευκολύνεται, πολύ περισσότερο επειδή πρόκειται για ένα από τα συνοδευτικά μέτρα τα οποία μπορεί να λάβει η Κοινότητα για να ενθαρρύνει την «κινητικότητα επιστημόνων» αντί της «διαρροής επιστημόνων» εις βάρος ορισμένων τρίτων χωρών. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο συστήνεται στα κράτη μέλη να χορηγούν στους ερευνητές που αποδεικνύουν ότι οι εργασίες τους προϋποθέτουν συχνές μετακινήσεις θεωρήσεις που να τους επιτρέπουν να πραγματοποιούν πολλαπλά ταξίδια μετ' επιστροφής μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της χώρας καταγωγής τους και να προσαρμόζουν τη διάρκεια ισχύος των θεωρήσεων ανάλογα με τον χρόνο των ερευνητικών εργασιών. Κατ'αυτόν τον τρόπο οι συγκεκριμένοι ερευνητές δεν θα οφείλουν πλέον να ζητούν διαδοχικά πολλές θεωρήσεις κατά τη διάρκεια των εργασιών τους.

Σύμφωνα με το κεκτημένο Σένγκεν στον τομέα της πολιτικής θεωρήσεων, οι αιτούντες θεώρηση πρέπει να υποβάλουν ορισμένα δικαιολογητικά έγγραφα προς στήριξη της αιτήσεως τους. Αναγνωρίζοντας τους ερευνητές ως καλόπιστα άτομα τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να μειώσουν τον αριθμό των αιτούμενων δικαιολογητικών για τη συγκεκριμένη κατηγορία ατόμων λαμβάνοντας υπόψη την τοπική κατάσταση. Σε διαβούλευση με τους εγκεκριμένους κυβερνητικούς οργανισμούς, μία εναρμονισμένη προσέγγιση θα μπορούσε να διευκολύνει την εξέταση των αιτήσεων για τη χορήγηση θεωρήσεων που υποβάλλονται από ερευνητές.

Τα κράτη μέλη μπορούν, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στο κεκτημένο, να μειώσουν ή να απαλλάξουν από τέλη τις ατομικές αιτήσεις των ερευνητών.

Για να προωθηθεί η ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών, τα κράτη μέλη διαβουλεύονται σε τοπικό επίπεδο και συμμερίζονται τις πληροφορίες για τις διοικητικές προσεγγίσεις που ακολουθούνται για να διευκολυνθεί η εξέταση των αιτήσεων θεώρησης που υποβάλλονται από ερευνητές.

Στη βάση των πληροφοριών που διαβιβάζονται από τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα παρουσιάσει μία πρώτη αξιολόγηση των ληφθέντων μέτρων εντός προθεσμίας ενός έτους από την ημερομηνία έγκρισης της σύστασης.

2004/0063 (CNS)

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη διευκόλυνση της χορήγησης θεωρήσεων σύντομης διαμονής για τους ερευνητές υπηκόους τρίτων χωρών που μετακινούνται για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και κυρίως το άρθρο 62 παράγραφος 2 εδάφιο β ii),

την πρόταση της Επιτροπής[46],

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[47],

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής[48],

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Με σκοπό να ενισχύσει και να διαρθρώσει την ευρωπαϊκή πολιτικής έρευνας, η Επιτροπή έκρινε απαραίτητο[49], τον Ιανουάριο 2000, να δημιουργήσει τον ευρωπαϊκό χώρο έρευνας σαν κεντρικό άξονα των μελλοντικών ενεργειών της Κοινότητας στον συγκεκριμένο τομέα.

(2) Εγκρίνοντας τον ευρωπαϊκό χώρο έρευνας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας όρισε σαν στόχο της Κοινότητας να καταστεί μέχρι το 2010 η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο.

(3) Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας επιβάλει κατ' εξοχήν την κινητικότητα των ερευνητών, γεγονός το οποίο αναγνώρισε το έκτο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ανοίγοντας τα προγράμματά του στους ερευνητές τρίτων χωρών.

(4) Ο αριθμός ερευνητών τους οποίους θα πρέπει να διαθέτει η Κοινότητα για να ανταποκριθεί στο στόχο της επένδυσης του 3% του ΑΕγχΠ στην έρευνα που ορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης εκτιμήθηκε σε 700 000 άτομα. Αυτός ο στόχος πρέπει να υλοποιηθεί μέσω ενός συνόλου συγκλινόντων μέτρων όπως η ενίσχυση της προσέλκυσης νέων σε επιστημονικές σταδιοδρομίες, η αύξηση των

---

46 ΕΕ C […] της […], σ. […].
47 ΕΕ C […] της […], σ. […].
48 ΕΕ C […] της […], σ. […].
49 COM (2000) 6 της 18 janvier 2000.

δυνατοτήτων κατάρτισης και κινητικότητας στην έρευνα, η βελτίωση της προοπτικών σταδιοδρομίας για τους ερευνητές στο εσωτερικό της Κοινότητας και ένα μεγαλύτερο άνοιγμα της Κοινότητας σε υπηκόους τρίτων χωρών στους οποίους μπορεί να δοθεί άδεια να εισέλθουν και να κυκλοφορούν για σκοπούς έρευνας στον κοινό χώρο.

(5) Τα κράτη μέλη, για να είναι ανταγωνιστικά και ελκυστικά στον παγκόσμιο ανταγωνισμό, θα πρέπει να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για να διευκολύνουν την είσοδο και τις μετακινήσεις των ερευνητών στο εσωτερικό της Κοινότητας για διαμονές σύντομης διάρκειας.

(6) Για τις διαμονές σύντομης διάρκειας, τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν τη δέσμευση να θεωρούν τους ερευνητές τρίτων χωρών που υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης, σύμφωνα με τον κανονισμό 539/2001, ως καλόπιστα άτομα και να τους χορηγούν τις προβλεπόμενες στο κεκτημένο διευκολύνσεις κατά τις διαδικασίες έκδοσης θεώρησης σύντομης διαμονής.

(7) Θα πρέπει να ενθαρρυνθούν οι ανταλλαγές πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών για να βελτιωθούν οι διαδικασίες χορήγησης θεώρησης σύντομης διαμονής σε ερευνητές.

(8) Η παρούσα σύσταση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται κυρίως από τον Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(9) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας σύστασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν. Δεδομένου όμως ότι η παρούσα σύσταση επιδιώκει να αναπτύξει το κεκτημένο Σένγκεν κατ' εφαρμογή των διατάξεων του τρίτου μέρους, τίτλος IV, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του εν λόγω πρωτοκόλλου.

(10) Η παρούσα σύσταση αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν στο οποίο το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, κατά τρόπον ώστε το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας σύστασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν.

(11) Η παρούσα σύσταση αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν στο οποίο η Ιρλανδία δεν συμμετέχει, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, κατά τρόπον ώστε η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας σύστασης και κατά συνέπεια δεν δεσμεύεται από αυτήν.

(12) Όσον αφορά τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας, η παρούσα σύσταση αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν, ανάπτυξη η οποία υπάγεται στον τομέα που αναφέρεται στο άρθρο 1, σημείο Β, της απόφασης 1999/437/ΕΚ του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1999 σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο της

Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν.

(13) Η παρούσα σύσταση αποτελεί πράξη που θεμελιώνεται στο κεκτημένο Σένγκεν ή αναφέρεται σε αυτό, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 2 της πράξης προσχώρησης,

ΣΥΣΤΗΝΕΙ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

1. να διευκολύνουν τη χορήγηση θεωρήσεων αναλαμβάνοντας τη δέσμευση να εξετάζουν ταχέως τις αιτήσεις θεωρήσεων που υποβάλλονται από ερευνητές τρίτων χωρών οι οποίοι υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης σύμφωνα με τον κανονισμό 539/2001·

2. να ευνοούν τη διεθνή κινητικότητα των ερευνητών τρίτων χωρών που καλούνται να μεταβαίνουν τακτικά στην Ευρωπαϊκή Ένωση εκδίδοντάς τους θεωρήσεις για πολλαπλές εισόδους. Για τον καθορισμό της διάρκειας ισχύος των θεωρήσεων, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τη διάρκεια των ερευνητικών προγραμμάτων στα οποία καλούνται να συμμετέχουν οι ερευνητές·

3. να αναλάβουν τη δέσμευση να διευκολύνουν την υιοθέτηση εναρμονισμένης προσέγγισης για τα δικαιολογητικά που πρέπει να επισυνάπτονται από τους ερευνητές κατά την υποβολή της αίτησής της για τη χορήγηση θεώρησης εισόδου και να διαβουλεύονται στο συγκεκριμένο πλαίσιο με τους εγκεκριμένους ερευνητικούς οργανισμούς·

4. να προωθούν τη χορήγηση θεωρήσεων στους ερευνητές ατελώς, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στο κεκτημένο·

5. να λαμβάνουν υπόψη στο πλαίσιο της τοπικής προξενικής συνεργασίας το στόχο που συνίσταται στη διευκόλυνση της χορήγησης θεωρήσεων σε ερευνητές τρίτων χωρών για να διευκολυνθεί η ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών·

6. να διαβιβάζουν στην Επιτροπή, εντός προθεσμίας έτους από τη θέσπιση της σύστασης, πληροφορίες σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές που χρησιμοποιούνται για να διευκολύνουν τη χορήγηση ενιαίων θεωρήσεων στους ερευνητές προκειμένου να της επιτραπεί να αξιολογήσει τις σημειωθείσες προόδους.

Βρυξέλλες, […]

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
[…]